

ÇSGB

T.C. ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
İŞ TEFTİŞ KURULU BAŞKANLIĞI

TEKSTİL ÜRÜNLERİNİN İMALATINDA
İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ PROGRAMLI TEFTİŞİ
SONUÇ RAPORU

T.C. ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
İŞ TEFTİŞ KURULU BAŞKANLIĞI

**TEKSTİL ÜRÜNLERİNİN İMALATINDA
İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ
PROGRAMLI TEFTİŞİ
SONUÇ RAPORU**

2014, Aralık

K. Atatürk

ÖNSÖZ

Anayasa'nın 49. ve ilgili diğer maddeleri ile Devlet, çalışanların hayat seviyelerini yükseltmek, çalışma hayatını geliştirmek için çalışanları ve işsizleri korumak, çalışmayı desteklemek, işsizliği önlemeye elverişli ekonomik bir ortam oluşturmak ve çalışma barışını sağlamak için gerekli tedbirleri almakla yükümlü kılınmıştır. Bu yükümlülük Devlet'in çalışma hayatına müdahalesini gerekli kılmaktadır.

Anayasa kapsamında Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'na 3146 Sayılı Yasa'yla verilen görevlerin temel olarak denetimle ilgili kısımları 5690 Sayılı Kanun'la onanan Sanayi ve Ticarete İş Teftişi hakkındaki 81 Sayılı ILO Sözleşmesi gereğince, Bakanlık İş Teftiş Kurulu Başkanlığına verilmiştir. Ayrıca, 4857 Sayılı İş Kanunu'nun "Çalışma Hayatının Denetimi ve Teftişi" başlıklı yedinci bölümünün 91-97'nci maddeleri kapsamında bu görevin "Devlet çalışma hayatı ile ilgili mevzuatın uygulanmasını izler, denetler ve teftiş eder. Bu ödev Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına bağlı ihtiyaca yetecek sayı ve özellikte teftiş ve denetlemeye yetkili iş müfettişlerince yapılır." hükmü uyarınca iş müfettişlerince yerine getirileceği belirlenmiştir.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı olarak temel amacımız, kaynaklarımızı etkin ve verimli kullanarak çalışma barışının ve sosyal güvenliğin sağlanması yolunda sunduğumuz hizmetlerin uluslararası normlara, iş hayatının gereklerine ve değişen şartlara uygun hale getirilmesi ve sürekli iyileştirilmesidir. Bu bağlamda, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının çalışma hayatını denetlemeye yetkili birimi olan ve çalışma barışının tesisi ve çalışanların sağlık ve güvenliğinin sağlanması amacıyla görev yapan İş Teftiş Kurulu Başkanlığı, çalışanların sağlık ve güvenlik koşullarının iyileştirilmesi ve iş kazaları ile meslek hastalıklarının önlenmesi için programlar dahilinde denetim, bilinçlendirme ve eğitim faaliyetlerini sürdürmektedir.

İş Teftiş Kurulu Başkanlığımız son yıllarda, sektörlerin ve alanların denetiminde işyerlerinde görülen öncelikli risklerin giderilmesi amacıyla güvenli çalışma koşullarını sağlamaya yönelik denetimler gerçekleştirmektedir. Bu kapsamda İş Teftiş İstanbul Grup Başkanlığımızca 2014 yılında; Adana, Bursa, Denizli, Kayseri, Kırklareli ve Tekirdağ illerinde tekstil işyerlerinde güvenli çalışma koşullarını sağlamaya yönelik programlı teftiş yürütülerek iş sağlığı ve güvenliği teftişleri gerçekleştirilmiştir.

Yapılan teftişlerde, iş sağlığı ve güvenliği alanındaki mevcut eksikliklerinin tespit edilerek giderilmesi sağlanmış, işveren ve çalışanlara rehberlik yapılarak, ortak bir güvenlik kültürünün ve çalışma barışının sağlanması hedeflenmiştir.

İÇİNDEKİLER

1.BÖLÜM

GENEL BİLGİLER

1.1 Teftişin Adı	11
1.2 Teftişin Amacı	11
1.3 Görev Yapılan İller	11
1.4 Teftişe Alınan İşyerleri Hakkında Genel Bilgiler	12

2.BÖLÜM

TEFTİŞİN TANIMI

2.1 Gerekçe	15
2.2 Yöntem	15
2.3 İşyerlerinin Seçim Kriterleri	15
2.4 Teftişe Alınan İşyerlerinin Belirlenme Yöntem ve Kaynakları	16
2.5 Faaliyet Alanı Bilgileri	16
2.5.1 Tanımlar	16
2.5.2 İşyerlerinin Tanımı	17
2.5.3 Üretim Akış Şeması	17
2.5.4 Yapılan İşler	18
2.5.5 Kullanılan İş Ekipmanları	18
2.5.6 Kullanılan Kimyasallar	19

3. BÖLÜM

TEFTİŞ KAPSAMINDA YAPILAN ÇALIŞMALAR

3.1 Hazırlık Aşaması	23
3.2 Teftiş Aşaması	23
3.3 İstatistikler	24

4.BÖLÜM

MEVZUATA AYKIRILIKLAR

4.1 Teftişler Esnasında Karşılaşılan Mevzuata Aykırılıklar	33
--	----

5.BÖLÜM

SONUÇ

5.1 Giderilemeyen Mevzuat İhlalleri ve Yapılan İdari İşlemler	53
5.1.1 Giderilemeyen Mevzuat İhlalleri	53
5.1.2 Uygulanması İstenilen İdari Para Cezaları	55
5.2 Teftişin Sonuçları İle İlgili Genel Değerlendirme	56

GRAFİKLER DİZİNİ

Şekil 2.1- Üretim akış şemaları	18
Şekil 3.1- İşyerlerinin teftiş edilebilme oranları	24
Şekil 3.2- İl bazında teftiş edilen işyeri sayısı	25
Şekil 3.3- Teftiş edilen işyerlerinin işletme türüne göre dağılımı	25
Şekil 3.4- Teftiş edilen işyerlerinin tehlike sınıfına göre dağılımı	26
Şekil 3.5- Çalışanların cinsiyete göre dağılımı	26
Şekil 3.6- İş güvenliği uzmanı istihdamı	27
Şekil 3.7- İşyeri hekimi istihdamı	27
Şekil 3.8- Diğer sağlık personeli istihdamı	28
Şekil 3.9- İş sağlığı ve güvenli kurulu sayıları	28
Şekil 3.10- Tespit edilen noksanlıkların giderilme oranı	29
Şekil 3.11- Teftiş sonrası işyerlerine uygulanan işlemlerin oranı	29
Şekil 3.12- Tespit edilen noksan hususların dağılımı	30

TABLULAR DİZİNİ

Tablo 1.1- Çalışma takvimi	11
Tablo 2.1- Kullanılan İş Ekipmanları	19
Tablo 4.1- Tesisatın periyodik kontrol kriterleri ve kontrol süreleri	40
Tablo 4.2- Basıncılı kap ve tesisatın periyodik kontrol kriterleri ve kontrol süreleri	42
Tablo 4.3- Kaldırma ve iletme ekipmanının periyodik kontrol kriterleri ve kontrol süreleri	44
Tablo 5.1- Giderilemeyen mevzuat ihlalleri	55

T.C. ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
İŞ TEFTİŞ KURULU BAŞKANLIĞI

1. BÖLÜM

GENEL BİLGİLER

- 1.1 Teftişin Adı
- 1.2 Teftişin Amacı
- 1.3 Görev Yapılan İller
- 1.4 Teftişe Alınan İşyerleri Hakkında Genel Bilgiler

1. BÖLÜM

GENEL BİLGİLER

1.1. Teftişin Adı

Tekstil Ürünlerinin İmalatında İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi

1.2. Teftişin Amacı

Teftişte;

- Makinelerin sebep olduğu kazalar,
- Vücudun veya bir organın iki cisim arasında kalarak sıkışması, ezilmesi, cismin sıkıştırması
- Yangın, parlama ve patlama,
- Acil durum planları, tahliye planları,
- Mesleki bronşiyal astım,

konuları öncelikli olmak üzere işyerlerinde iş sağlığı ve güvenliğinin iyileştirilmesi amaçlanmıştır

1. Çalışma Takvimi

Aylar	Yapılan Faaliyetler
Aralık 2013	Araştırma Teftişleri
Ocak 2014	Programlı Teftişe Hazırlık Çalışması
Şubat-Eylül 2014	Teftişlerin gerçekleştirilmesi ve Teftiş Raporlarının Yazılması
Aralık 2014	Genel Değerlendirme Raporunun Yazılması

Tablo 1.1- Çalışma takvimi

1.3 Görev Yapılan İller

Tekstil Ürünlerinin İmalatında İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi kapsamında yapılan teftişler, tekstil işyerlerinin yoğun olduğu Kayseri, Tekirdağ, Uşak, Bursa, Denizli, Kırklareli ve Adana illerinde gerçekleştirilmesi planlanmıştır ancak 2014 Ekim ve Kasım aylarında yapı işlerinde gerçekleştirilen teftişler nedeniyle Uşak ilinde programlı teftiş çerçevesinde denetim yapılamamıştır.

ÇSGB

T.C. ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
İŞ TEFTİŞ KURULU BAŞKANLIĞI

1.4 TeftiŖe Alınan İŖyerleri Hakkında Genel Bilgiler

“Tekstil Ürünlerinin İmalatında İŖ Sağlığı ve Güvenliği Programlı TeftiŖi” kapsamında Kayseri, Tekirdağ, Bursa, Denizli, Kırklareli ve Adana illerinde olmak üzere tekstil sektöründe faaliyet gösteren ve ırır, iplik, dokuma-örme, boya-apre ile konfeksiyon vb. süreçleri ihtiva eden 366 adet iŖyeri teftiŖ edilmiŖtir.

2. BÖLÜM

TEFTİŞİN TANIMI

- 2.1 Gerekçe
- 2.2 Yöntem
- 2.3 İşyerlerinin Seçim Kriterleri
- 2.4 Teftiše Alınan İşyerlerinin Belirlenme Yöntem ve Kaynakları
- 2.5 Faaliyet Alanı Bilgileri

2. BÖLÜM

TEFTİŞİN TANIMI

2.1 Gerekçe

Tekstil sektöründe iş sağlığı ve güvenliği açısından çok sayıda risk mevcuttur. Uzun süreli ve ölümlü iş kazaları ile meslek hastalıklarına neden olabilecek bu riskler genel anlamda; açıkta dönen hareketli aksam, gürültü, tehlikeli kimyasallar, pamuk ve kimyasal tozları, boyama-baskı işlemleri nedeniyle ortama yayılan ısı, nem ve kimyasal buharları, yoğun ve sabit çalışma nedeniyle kas ve eklem ağrıları olarak sayılabilir. SGK istatistiklerine göre tekstil sektörü, hem iş kazası hem de yaşam kaybı itibarıyla Metal, Maden ve İnşaat sektörlerinden sonra en riskli sektör durumundadır.

Tekstil sektöründe yoğun olarak meydana gelen; işletmeler açısından iş gücü, verimlilik ve itibar kaybına; çalışanlar açısından ise sonradan dönüşü olmayan fiziksel ve ruhsal travmalara sebep olan iş kazalarının ve meslek hastalıklarının önlenmesi ve iş sağlığı ve güvenliği açısından güvenli bir çalışma ortamının tesis edilebilmesi için Kayseri, Tekirdağ, Bursa, Denizli, Kırklareli ve Adana illerinde Tekstil Ürünlerinin İmalatında İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi planlanarak yıl içerisinde gerçekleştirilmiştir.

2.2 Yöntem

Programlı teftiş kapsamında Bakanlığımızın 2013/4 Sayılı Genelgesi eki İş Teftiş Rehberi'nin 1. Kısım 4. Bölüm 14. Maddesinde yer alan "Yapılan teftiş esnasında mevzuata aykırılıklar tespit edilmesi ve bunların işverence giderileceği beyan edilmesi halinde, mevzuata aykırılıkların işverence uygun sürede giderilebileceğinin müfettişçe takdir edilmesi durumunda bir bildirim düzenlenerek işverene süre verilir. Söz konusu bildirim işveren veya vekiline tebliğ edilerek teftişe ara verilir. Teftiş, işverene verilen süre sonunda ve planlanan dönem içinde müfettiş tarafından belirlenen bir tarihte tamamlanır. Ancak, yapılan teftişlerde ara verme süresi her halde görev ve rapor devrine neden olmayacak şekilde uygulanır." hükümleri dikkate alınarak teftişler yapılmıştır.

2.3 İşyerlerinin Seçim Kriterleri

Belirlenen illerde faaliyet alanları, risk faktörleri ve işçi sayıları göz önünde bulundurulmak suretiyle işyerleri seçilmiş olup, "Tekstil Ürünlerinin İmalatında İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi" kapsamına dâhil edilmişlerdir.

CSGB

T.C. ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
İŞ TEFTİŞ KURULU BAŞKANLIĞI

2.4 Teftişe Alınan İşyerlerinin Belirlenme Yöntem ve Kaynakları

KADİMBİS, İTOS ile Ticaret ve Sanayi Odalarından elde edilen listeler ve Organize Sanayi Bölgeleri web sitelerinden elde edilen bilgiler değerlendirilmek suretiyle işyerleri teftişe alınmışlardır.

2.5 Faaliyet Alanı Bilgileri

Sektör: Tekstil

Alan: İplik, Büküm, Dokuma, Brode, Örne, Boyama-Baskı, Konfeksiyon

İller: Kayseri, Tekirdağ, Uşak, Bursa, Denizli, Kırklareli ve Adana

2.5.1 Tanımlar

Çırcır: İplik üretiminde istenmeyen koza kabuk kırıntıları, yaprak kırıntıları, tarladan bulaşmış toz, toprak, bakteri vb. maddelerle karışık halde bulunan çığitli pamuğun; ham pamuk liflerine ve çığite ayrıştırılması işlemidir.

Harman-Hallaç: Pamuğun balyalardan otomatik makinalarla küçük boyutlarda yolunarak balyaların açılması ve içindeki toz vb. yabancı maddelerden temizlenmesinin sağlanmasıdır.

Tarak: Birbirine karışmış halded bulunan ve ayrılabilmesi zor olan pislikler içeren elyafın iplik haline getirilebilmesi için temizlenmesi ve birbirine paralel hale getirilmesi işlemidir.

Cer: Tarak ve penyözden alınan ve kalınlığı her yerinde aynı olmayan şeritlerin ince ve kalın yerlerinin düzeltilmesidir.

İplik Eğirme: Cer işleminden sonra iplik haline getirme işlemidir.

Bobinleme: Bobinleme makinaları vasıtasıyla fazla miktarda ipliğin sarılmak suretiyle bobinlere aktarılmasıdır.

Dokuma Kumaş Üretimi: Dokuma makinasına takılan leventlerden gelen çözgü iplikleri arasından atkı ipliklerinin; rapiyer denilen esnek kancalarla, mekikli ya da mekikcikli sistemlerle, su jeti sistemiyle yada hava jeti sistemi ile geçirilmesi ve tarağın tefeleme hareketi ile atkı ve çözgü iplikleri sıkıştırılması suretiyle kumaş elde yöntemidir.

Örgü Kumaş Üretimi: Bir ya da daha fazla iplikten oluşan ve iç içe geçen iplik ilmeklerinden meydana gelen tekstil yüzeylerinin üretimidir.

Ön terbiye işlemleri: Tekstil terbiyesinin başlangıcında, diğer terbiye işlemlerine hazırlık olarak ve mamulün görünümünü güzelleştirmek için yapılan, mamuldeki yabancı maddeleri uzaklaştırma işlemlerinin tümü.

Yakma işlemi: Kumaş üzerinde bulunan hav tabakasını yok etmek ve böylelikle kumaş yüzeyine bir düzgünlük kazandırmak amacıyla yapılan işlemidir.

Haşıl Sökme: Pamuklu mamul üzerinde bulunan, su itici özelliğe sahip, tekstil materyaline sert ve dökümü engelleyen bir tutum veren haşıl maddelerinin giderilmesi işlemidir.

Bazık İşlem: Ham pamuklu mamulleri alkali çözeltiye tabi tutmak suretiyle yüksek düzeyde su emici hale getirmektir.

Ağartma: Gerek beyaz olarak kullanılacak malların, gerekse boyanacak ve basılacak pamuklu mamullerin hidrojen peroksit, sodyum hipoklorit vb. maddeler kullanılarak ağartılması işlemidir.

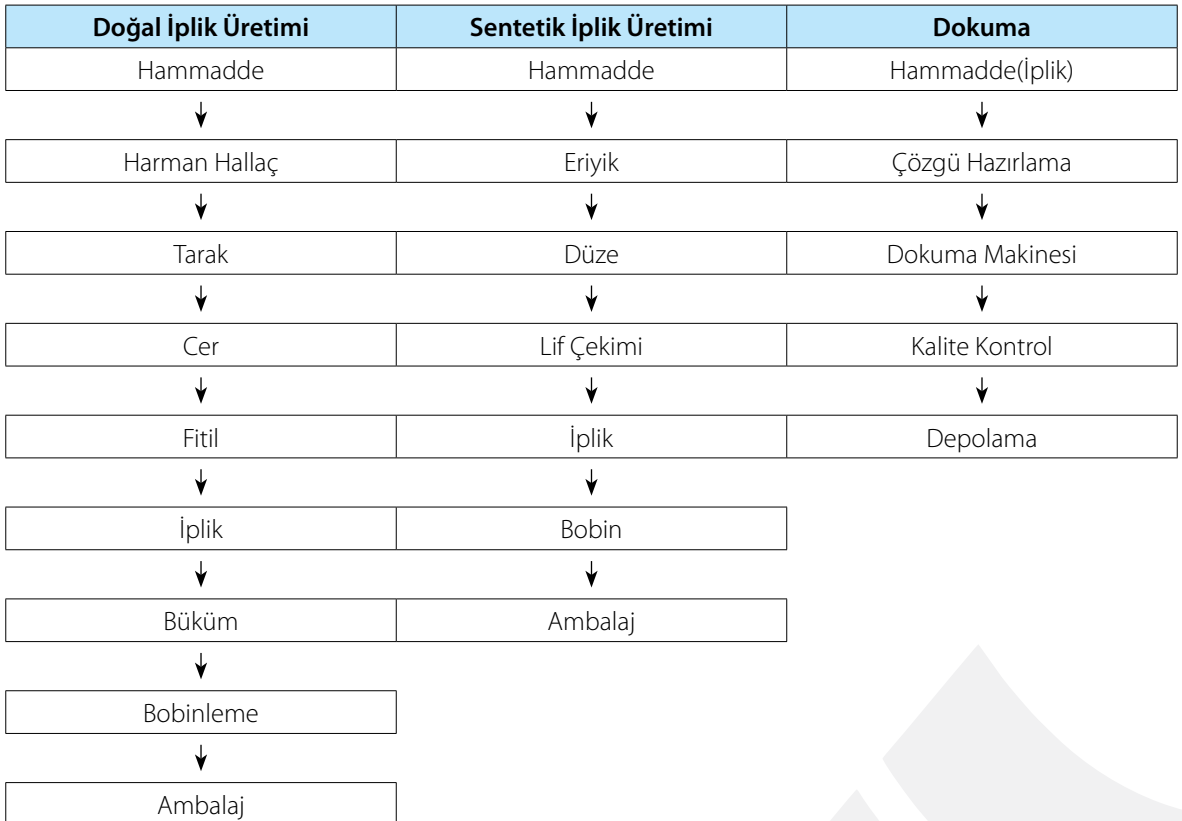
Merserizasyon: Yalnızca pamuk elyafına özgü bir işlem olup, pamuklu iplik, dokuma ya da örme kumaşlarda kalıcı bir parlaklık kazandıran ön terbiye işlemidir.

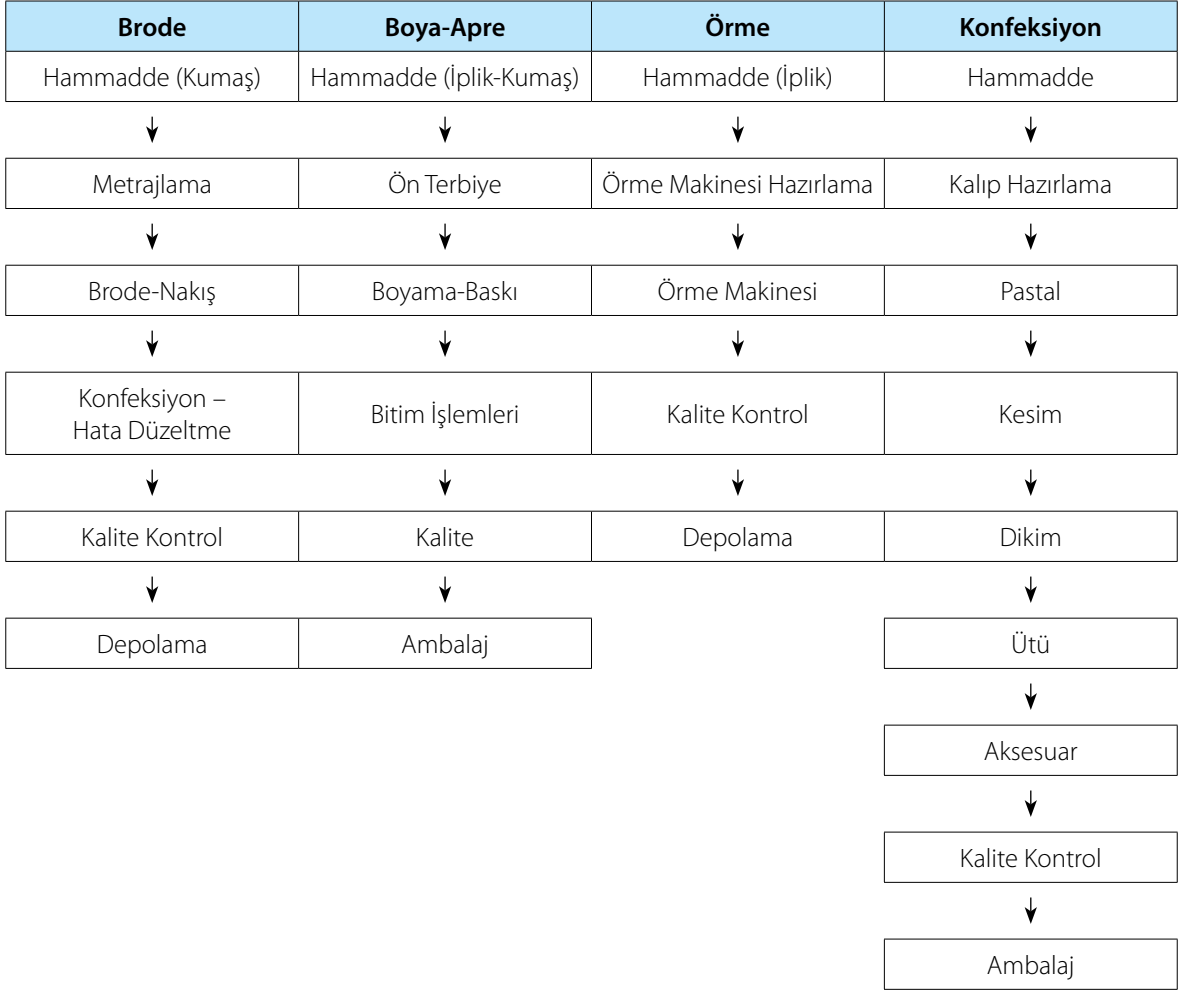
Boyama: Ön terbiye işlemlerinden sonra genellikle toz halindeki boyarmaddeler ile çözelti içerisinde boyama işlemidir. Üretimin değişik basamaklarında (elyaf, iplik, kumaş boyama vb.) yapılabilmektedir.

2.5.2 İşyerlerinin Tanımı

Kayseri, Tekirdağ, Uşak, Bursa, Denizli, Kırklareli ve Adana il sınırları içerisinde yer alan, tekstil sektörünün her aşamasında faaliyet gösteren, alt sektörleri kapsayan, çalışan sayıları ve risk faktörleri dikkate alınarak tespit edilen toplam 366 işyerinde teftişler gerçekleştirilmiştir.

2.5.3 Üretim Akış Şeması

Şekil 2.1- Üretim akış şemaları

2.5.4 Yapılan İşler

“Tekstil Ürünlerinin İmalatında İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi” kapsamında teftiş edilen işyerlerinde yapılan işler genel olarak; doğal ve sentetik iplik imalatı, dokuma kumaş, örme kumaş, brode, iplik boyama, kumaş boyama, baskı ve bitim işlemleri ile konfeksiyon işlerinden oluşmaktadır.

2.5.5 Kullanılan İş Ekipmanları

İş Ekipmanları		
Kompresör	Haşıl Makinesi	Fikse Kazanı
Buhar Kazanı	Konik Çözümlü Makinesi	Gaze Yakma Makinesi
Kızgın Yağ Kazanı	Seri Çözümlü Makinesi	Kasar Makinesi

Harman-Hallaç Makinesi	Otomatik Armürlü Dokuma Tezgahı	Kadife
Cer Makinesi	Otomatik Jakarlı Dokuma Tezgahı	Kontinü Yıkama Makinesi
Tarak Makinesi	Tüp Örme Makinesi	Sanfor Makinesi
Fitil Makinesi	Perde Örme Makinesi	Şardon Makinesi
Ring İplik Makinesi	Jet Boya Makinesi	Tıraşlama Makinesi
Elyaf Karıştırma Makinesi	Pathbach Boya Makinesi	Kalender
İplik Büküm Makinesi	Yaş Açma Makinesi	Otomatik Kesme ve Dikme Makinesi
İplik Katlama Makinesi	Yaş Sıkma Makinesi	Otomatik Pastal Atma ve Kesme Makinesi
Şerit ve Fitil Çıkırığı	Ramöz Makinesi	El Pastal Kesim Makinesi
İplik Aktarma Makinesi	Filmdruck Baskı Makinesi	Sanayi Tipi Düz Dikiş Makinesi
İplik Bobin Boyama Makinesi	Rotasyon Baskı Makinesi	Overlok Dikiş Makinesi
Bobin Kurutma Makinesi	Dijital Baskı Makinesi	Perde Nakış (Brode) Makinesi
Bobin Santrifüj Makinesi	Flok Baskı Makinesi	Elektronik Nakış Makinesi (Havlukumaş)
Bobin Sarım Makinesi	Transfer Baskı Makinesi	Kalite Kontrol Makinesi

Tablo 2.1- Kullanılan İş Ekipmanları

2.5.6 Kullanılan Kimyasallar

- Hidrojen Peroksit
- Sodyum Hipoklorit
- Sodyumhidroksit
- Sodyumhidrosülfid
- Sodyum Karbonat
- Amonyak
- Sülfirik Asit
- Hidroklorik Asit
- Asetik Asit
- Formik Asit
- Fosforik Asit
- Yardımcı Kimyasallar

T.C. ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
İŞ TEFTİŞ KURULU BAŞKANLIĞI

3. BÖLÜM

TEFTİŞ KAPSAMINDA YAPILAN ÇALIŞMALAR

- 3.1 Hazırlık Aşaması
- 3.2 Teftiş Aşaması
- 3.3 İstatistikler

3. BÖLÜM

TEFTİŞ KAPSAMINDA YAPILAN ÇALIŞMALAR

3.1 Hazırlık Aşaması

2014 yılı içinde yapılması planlanan “Tekstil Ürünleri İmalatında İSG Programlı Teftişi” programı için 2013 yılı Aralık ayında iki adet entegre tekstil işyerinde araştırma teftişi yapılmıştır.

Programlı teftiş kapsamında; makinaların sebep olduğu kazaların önlenmesi, vücudun veya bir organın iki cisim arasında kalarak sıkışması, ezilmesi risklerinin önlenmesi, yangın, parlama ve patlama risklerinin önlenmesi ve acil durum ile tahliye planlarının varlığının ve uygunluğunun kontrolü ve meslek hastalığı olarak da mesleki bronşiyel astım konuları belirlenmiştir.

Programlı teftişte; işverenlerin çalışma hayatı mevzuatı gereği yükümlülüklerini yerine getirip getirmediğinin izlenmesi ve denetlenmesi ile çalışma hayatı mevzuatı hakkında işverenlere ve çalışanlara rehberlik edilmesi hedeflenmiştir.

17.01.2014 tarihinde Tekirdağ-Çorlu’da “Tekstil Ürünleri İmalatında İSG Programlı Teftişi Tanıtım Toplantısı” düzenlenmiştir.

İlk etapta projeyi yürütecek 11 heyet oluşturulmuştur. Heyet üyeleri tarafından Ocak - Şubat aylarında programlı teftiş kapsamında bulunan işyerlerindeki riskler değerlendirilerek mevzuat bilgileri derlenmiş, literatür taraması yapılmıştır.

3.2 Teftiş Aşaması

Program kapsamında 2 aylık (Şubat-Mart, Nisan-Mayıs), 3 aylık (Haziran-Temmuz-Ağustos) ve 1 aylık (Eylül) bazlarda denetim modeli uygulanmıştır. Bu farklı süreçlerde başlangıç olarak 11 heyetten oluşan denetim ekibi daha sonralarında 14 heyete çıkartılmıştır. Yapılan denetimlerde tespit edilen noksanlıklarla ilgili ayrıntılı bilgi teftiş sırasında yapılan görüşmelerde işverenlere aktarılmıştır. Yapılan programlı teftişin ilk aşamasında tespit edilen noksanlıkların giderilmesi için işverenliklere ay bitimine veya gelecek aya kadar mehil verilmiştir.

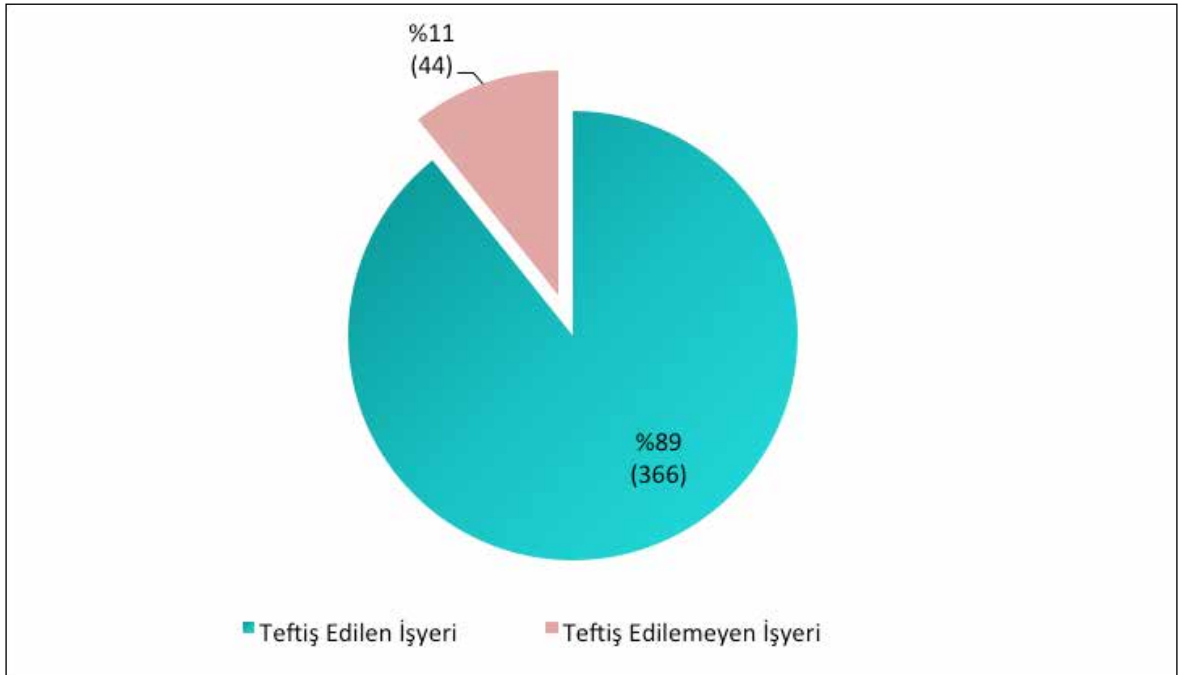
Verilen mehil süresi sonrasında yapılan teftişlerde işyerlerine gidilerek, tespit edilen mevzuata aykırılıkların kontrolü yapılmıştır. Giderilmeyen noksan hususlar için mevzuatta belirtilen miktarlarda idari para cezası uygulanmıştır.

3.3 İstatistikler

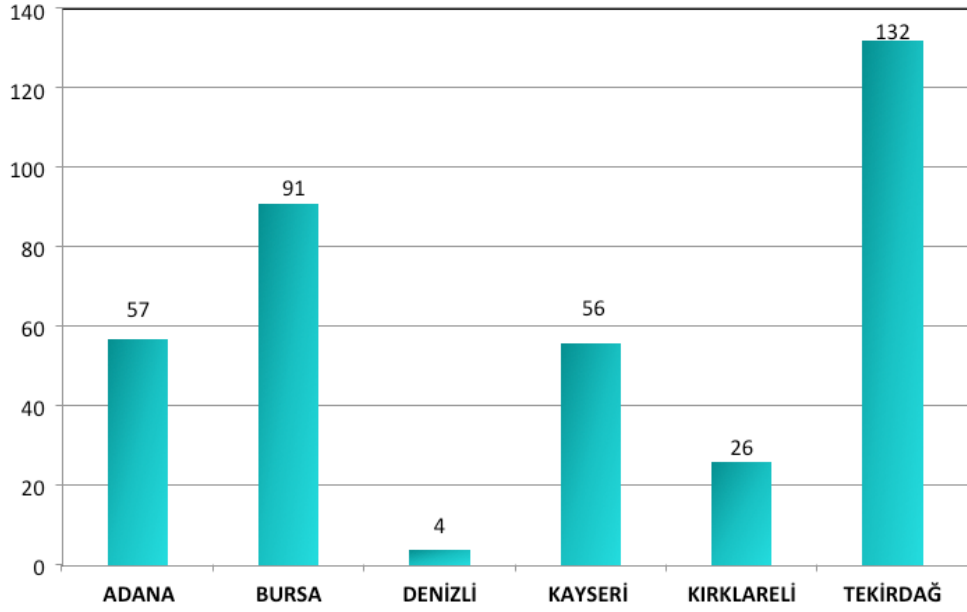
2014 yılı içinde yapılan “Tekstil Ürünleri İmalatında İSG Programlı Teftişi” kapsamında teftiş programına dâhil edilen 410 işyerinden 366 tanesinde teftiş yapılmıştır. Yapılamayan 44 işyeri için yazı tanzim edilmiştir. Bir işyerinde çalışanlar için hayati tehlike arz eden noksanlıklar olduğu için işyerinde işin durdurulması gerçekleştirilmiştir. Bu teftişler neticesinde;

- 366 adet Programlı Teftiş Raporu,
- 1 adet İdari Tedbir Raporu,
- 44 adet Yazı

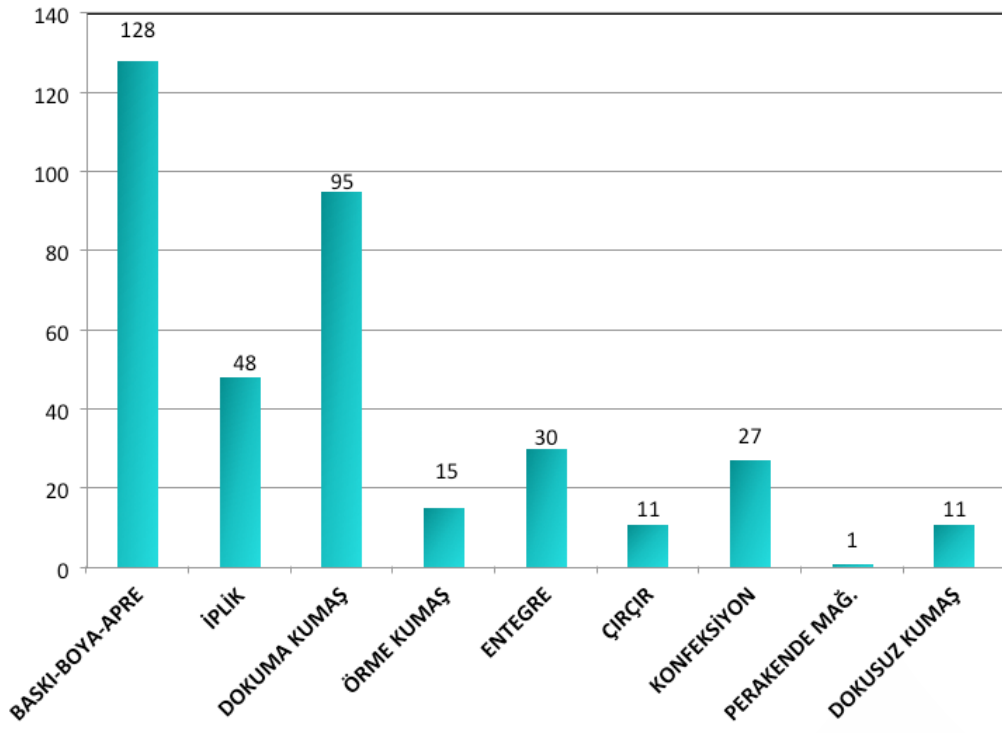
düzenlenmiştir. Teftişi tamamlanan 366 tane işyeriyle ilgili olarak istatistikler aşağıda verilmiştir.

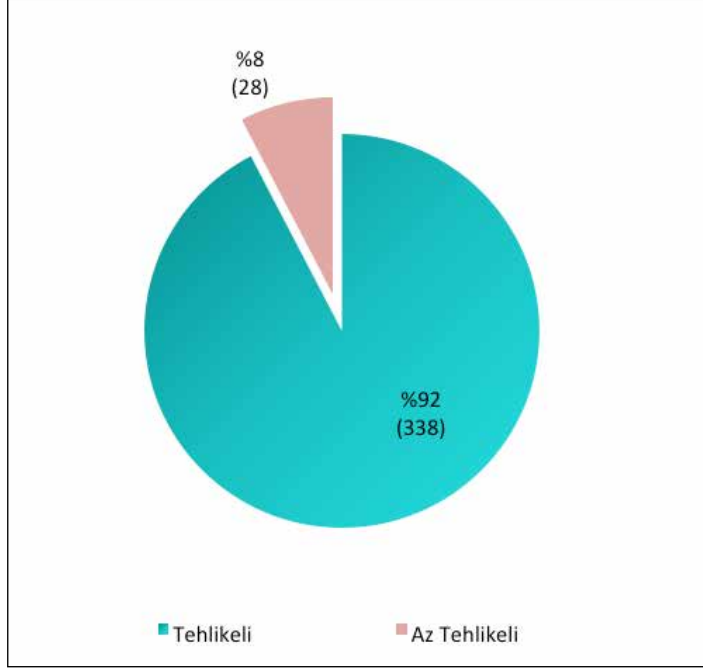
Şekil 3.1- İşyerlerinin teftiş edilebilme oranları

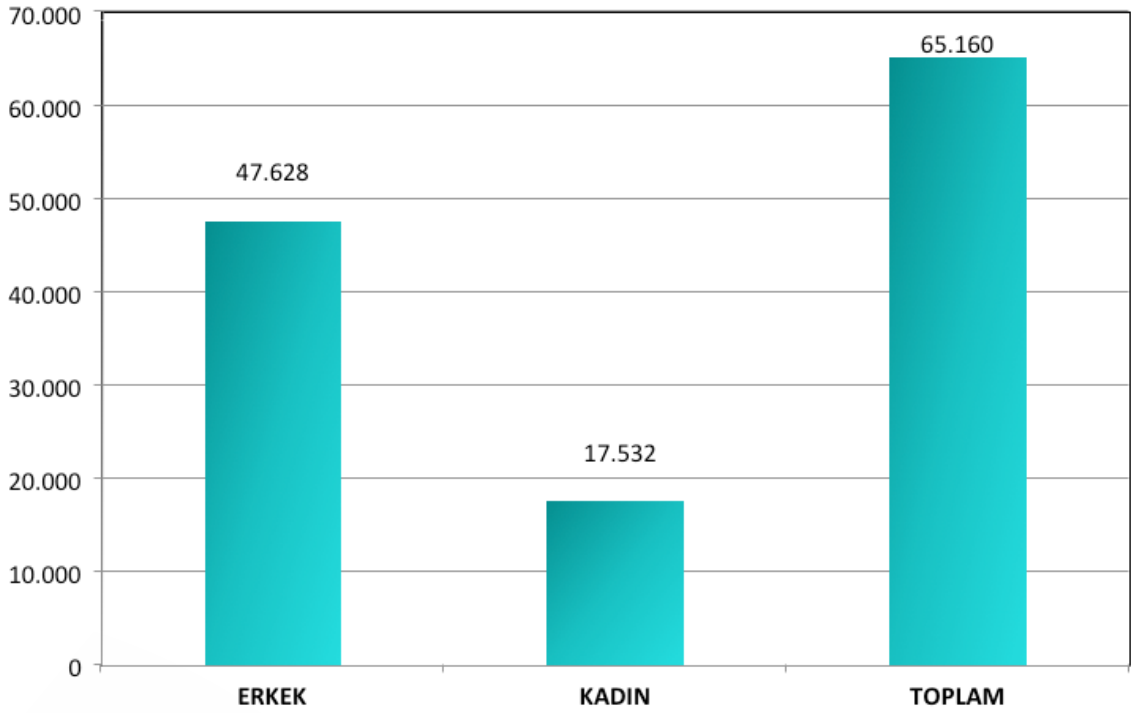
Şekil 3.2- II bazında teftiş edilen işyeri sayısı

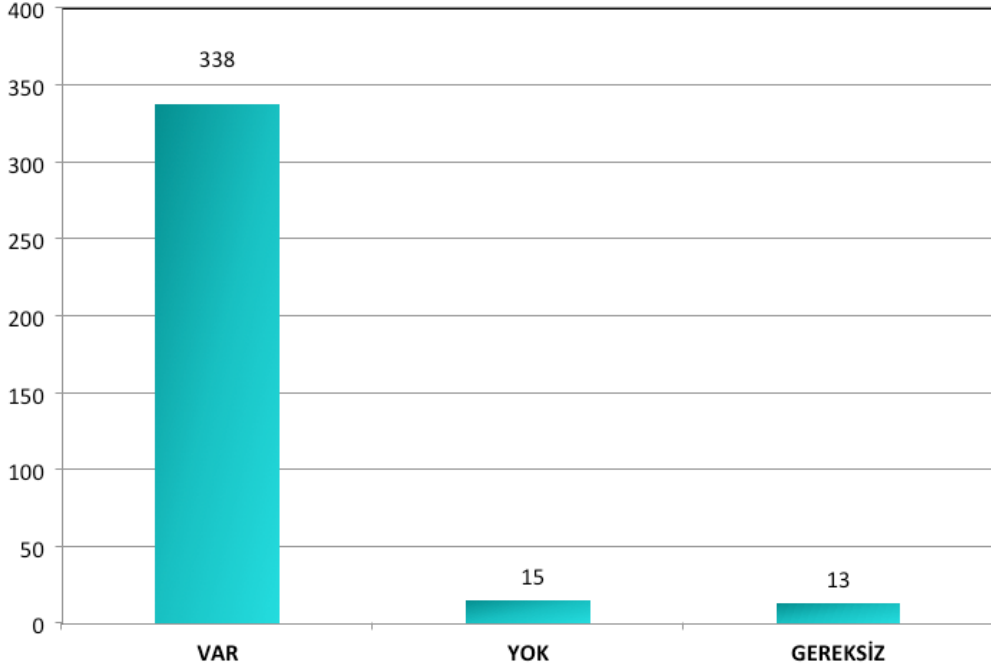
Şekil 3.3- Teftiş edilen işyerlerinin işletme türüne göre dağılımı

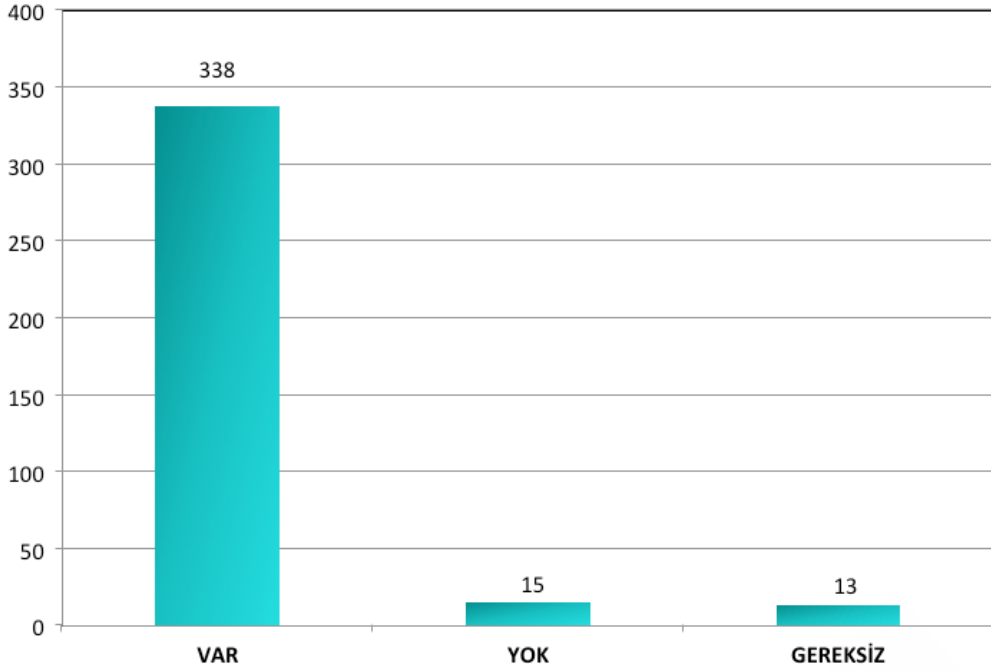
Şekil 3.4- Teftiş edilen işyerlerinin tehlike sınıfına göre dağılımı

Şekil 3.5- Çalışanların cinsiyete göre dağılımı

Şekil 3.6- İş güvenliği uzmanı istihdamı

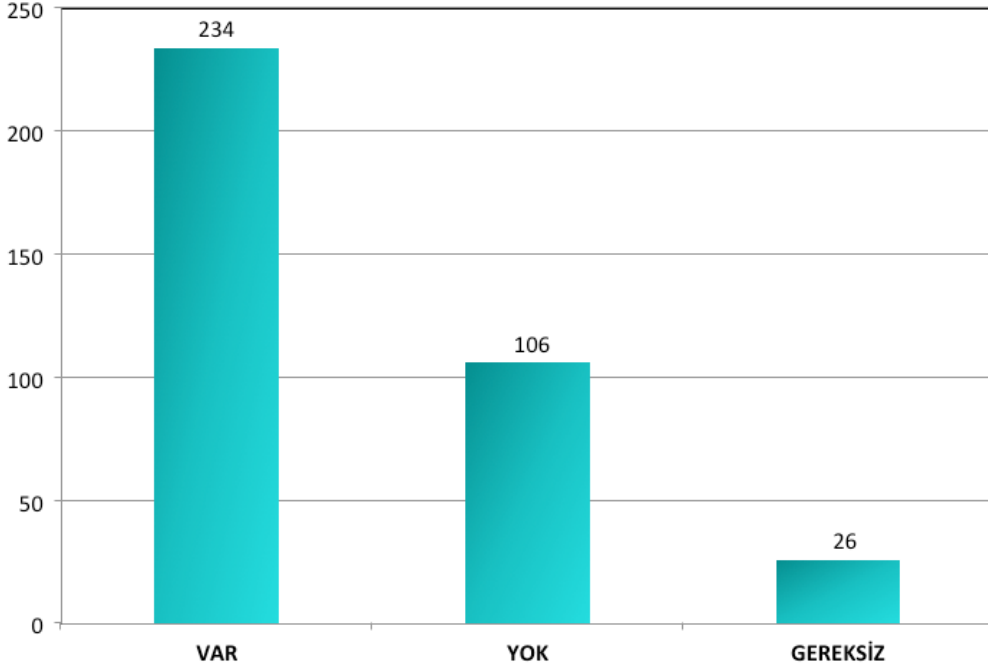

Şekil 3.7- İşyeri hekimi istihdamı

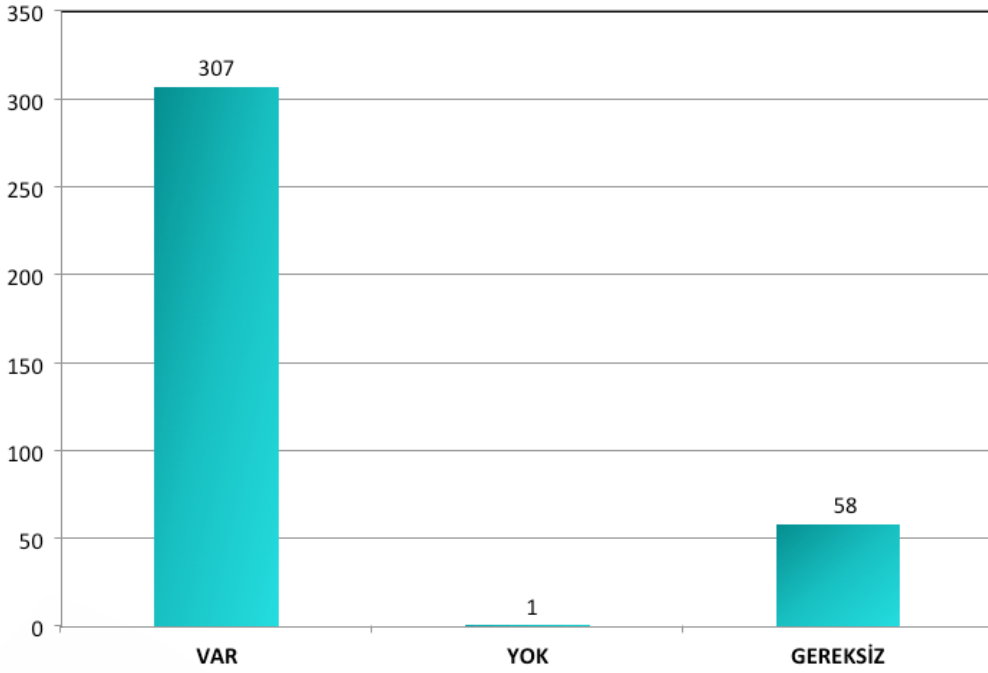

ÇSGB

T.C. ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
İŞ TEFTİŞ KURULU BAŞKANLIĞI

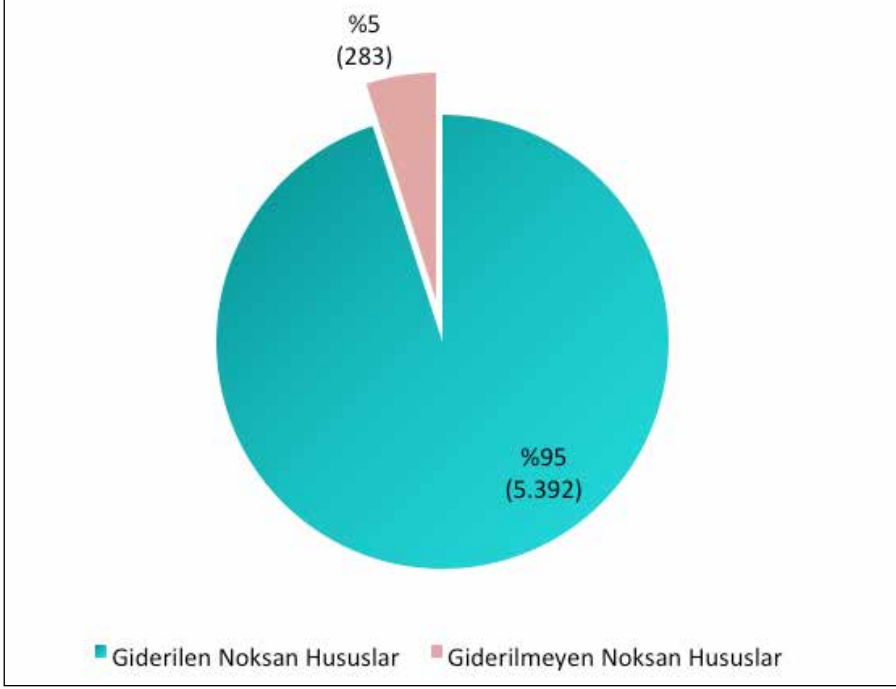

Şekil 3.8- Diğer sağlık personeli istihdamı

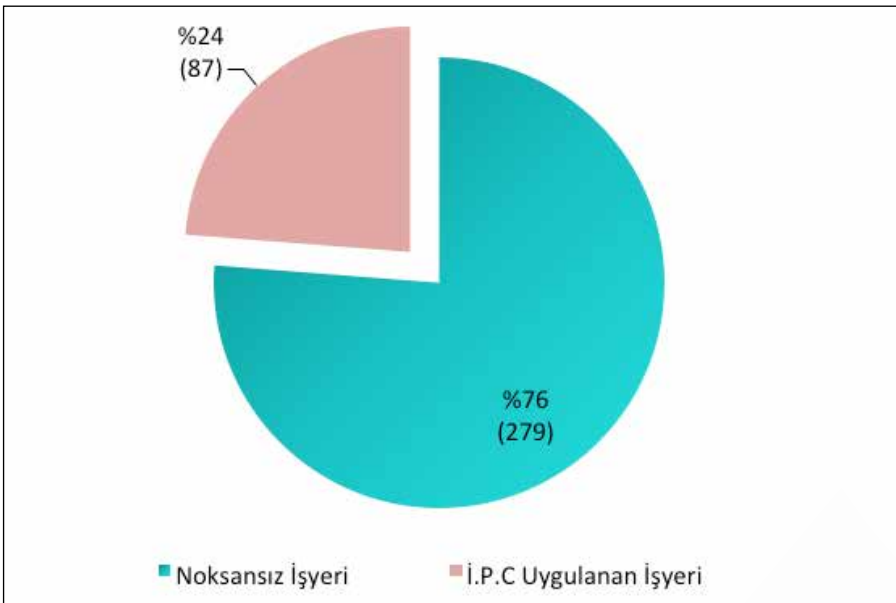

Şekil 3.9- İş sağlığı ve güvenliği kurulu sayıları

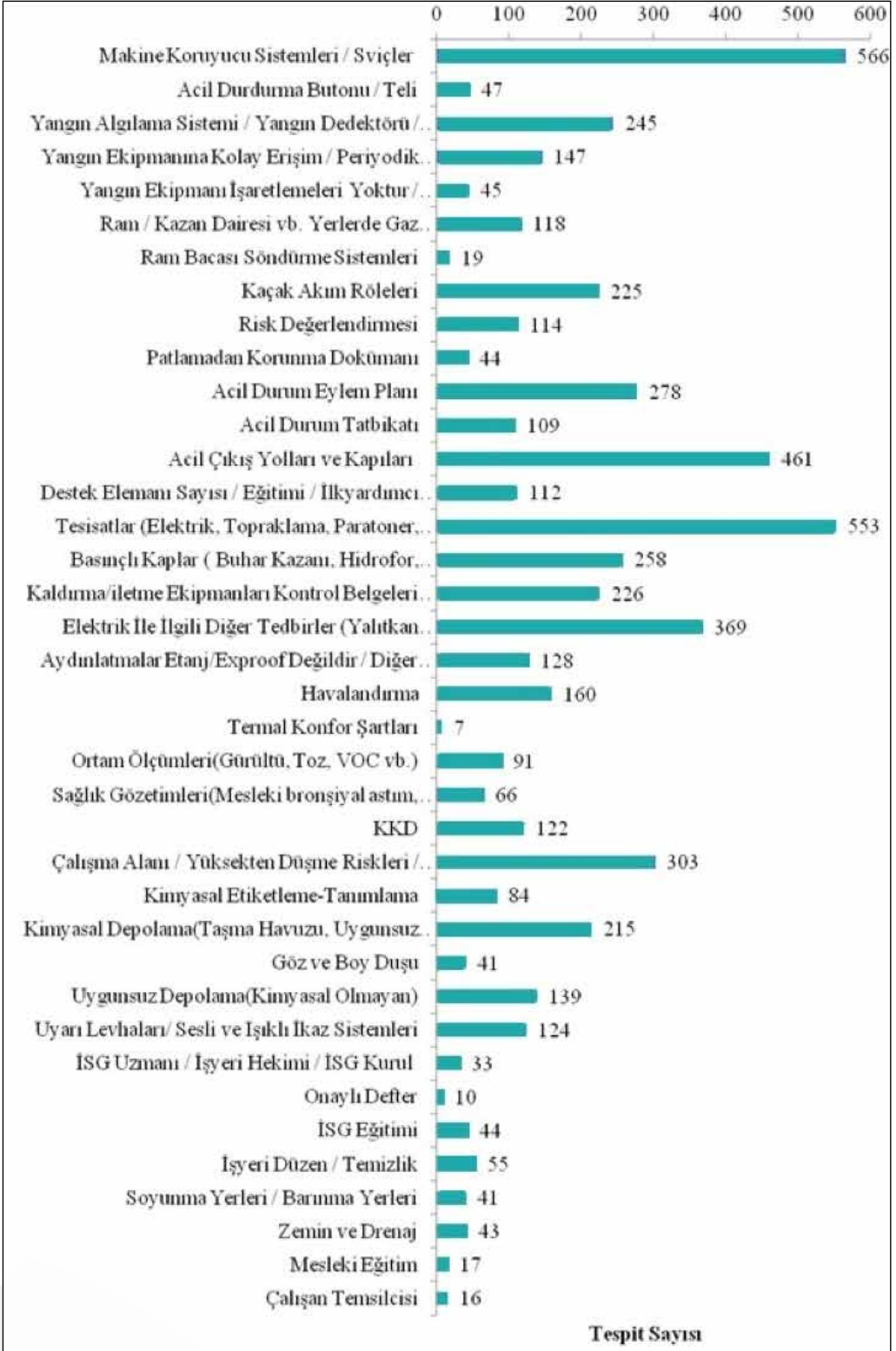
Yapılan teftişlerde toplam 5.675 adet noksan husus tespiti yapılmış olup 5.392 tanesi verilen mehil sonrasında giderilmiştir. Kalan 283 adet noksan husus neticesinde toplam 87 işyerine 315.840 TL idari para cezası uygulanmıştır. Ayrıca 48 adet noksan hususunun teftiş esnasında işverenler tarafından giderilmesi sağlanmıştır.

Şekil 3.10- Tespit edilen noksanlıkların giderilme oranı

Şekil 3.11- Teftiş sonrası işyerlerine uygulanan işlemlerin oranı

Şekil 3.12- Tespit edilen noksan hususların dağılımı

4. BÖLÜM

MEVZUATA AYKIRILIKLAR

4.1 Teftişler Esnasında Karşılaşılan Mevzuata Aykırılıklar

4. BÖLÜM

MEVZUATA AYKIRILIKLAR

4.1 Teftişler Esnasında Karşılaşılan Mevzuata Aykırılıklar

2014 yılı içinde yapılan “Tekstil Ürünleri İmalatında İSG Programlı Teftişi” kapsamında teftiş edilen işyerlerinde karşılaşılan mevzuata aykırılıklar ana başlıklar altında toplanıp aşağıdaki sayıda işyerlerinde yazılı miktarlarda tespit edilmiştir.

- **Makine Koruyucu Sistemleri / Sviçler;** 292 işyerinde 566 tespit

İş ekipmanının hareketli parçalarıyla mekanik temas riskinin kazaya yol açabileceği hallerde; iş ekipmanı, tehlikeli bölgeye ulaşmayı önleyecek veya bu bölgeye ulaşılmadan önce hareketli parçaların durdurulmasını sağlayacak uygun koruyucular veya koruma donanımı ile donatılır.

Koruyucular ve koruma donanımı;

- a) Sağlam yapıda olur,
- b) İlave bir tehlikeye sebep olmayacak özellikte olur,
- c) Kolayca yerinden çıkarılmayacak veya etkisiz hale getirilemeyecek şekilde olur,
- ç) Tehlike bölgesinden yeterli uzaklıkta bulunur,
- d) Ekipmanın görülmesi gereken operasyon noktalarına engel olmayacak özellikte olur,
- e) Sadece işlem yapılan alana erişimi kısıtlar ve bunların çıkarılmasına gerek kalmadan parça takılması, sökülmesi ve bakımı için gerekli işlemlerin yapılması mümkün olur.

(İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu Madde:30, İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık ve Güvenlik Şartları Yönetmeliği Madde:6, Ek-1/2.8, 2.8.1)

- **Acil Durdurma Butonu / Teli;** 44 işyerinde 47 tespit

İş ekipmanının tehlikesi ve normal durma süresinin gerektirmesi halinde iş ekipmanında acil durdurma sistemi bulunur.

(İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu Madde:30, İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık ve Güvenlik Şartları Yönetmeliği Madde:6, Ek-1/2.4)

- **Yangın Algılama Sistemi / Yangın Dedektörü / Yangın Söndürme Ekipmanı Yoktur / Uygun Değildir / Yeterli Değildir;** 237 işyerinde 245 tespit

İşyerinin büyüklüğüne, yapılan işin özelliğine, işyerinde bulunan ekipmanlara, kullanılan maddelerin fiziksel ve kimyasal özelliklerine ve işyerinde bulunabilecek azami kişi sayısına göre, işyerinde etkili ve yeterli yangın söndürme ekipmanı ile gerektiğinde yangın detektörleri ve alarm sistemleri bulundurulur.

(İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu Madde:30, İşyeri Bina ve Eklentilerinde Alınacak Sağlık ve Güvenlik Önlemlerine İlişkin Yönetmelik Madde:5, Ek-1.11)

- **Yangın Ekipmanına Kolay Erişim / Periyodik Bakım;** 139 işyerinde 147 tespit

Yangın söndürme ekipmanları her zaman kullanıma hazır bulundurulur, bu ekipmanların mevzuatın öngördüğü periyotlarda bakımı ve kontrolü yapılır. Yangın söndürme ekipmanları kolay kullanılabilir nitelikte olur, görünür ve kolay erişilir yerlere konulur ve bu ekipmanların önlerinde engel bulundurulmaz

(İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu Madde:30, İşyeri Bina ve Eklentilerinde Alınacak Sağlık ve Güvenlik Önlemlerine İlişkin Yönetmelik Madde:5, Ek-1.12)

- **Yangın Ekipmanı İşaretlemeleri Yoktur / Uygun Değildir / Yeterli Değildir;** 44 işyerinde 45 tespit

Yangın söndürme ekipmanı ve bulunduğu yerler Güvenlik ve Sağlık İşaretleri Yönetmeliğine uygun şekilde işaretlenir. İşaretler uygun yerlere konulur ve bu işaretlerin kalıcı ve görünür olması sağlanır.

(İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu Madde:30, İşyeri Bina ve Eklentilerinde Alınacak Sağlık ve Güvenlik Önlemlerine İlişkin Yönetmelik Madde:5, Ek-1.13)

- **Ram / Kazan Dairesi vb. Yerlerde Gaz Dedektörü / Otomatik Kesme Tertibatı;** 101 işyerinde 118 tespit

Gereken durumlarda, patlama şartları oluşmadan önce, çalışanların sesli ve/veya görsel işaretlerle uyarılması ve ortamdan uzaklaşması sağlanır.

(İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu Madde:30, Çalışanların Patlayıcı Ortamların Tehlikelerinden Korunması Hakkında Yönetmelik Madde:9, Ek-2/2.6)

Kapalı alan içerisinde bulunan kazan dairesinde doğalgaz sızıntısını algılayıp, doğalgaz beslemesini otomatik olarak kesecek bir sistem bulunmamaktadır. İşveren, patlamaların önlenmesi ve bunlardan korunmayı sağlamak amacıyla, yapılan işlemlerin doğasına uygun olan teknik ve organizasyona yönelik önlemleri alır. Bu önlemler alınırken aşağıda belirtilen temel ilkelere ve verilen öncelik sırasına uyulur;

- a) Patlayıcı ortam oluşmasını önlemek,
- b) Yapılan işlemlerin doğası gereği patlayıcı ortam oluşmasının önlenmesi mümkün değilse patlayıcı ortamın tutuşmasını önlemek,
- c) Çalışanların sağlık ve güvenliklerini sağlayacak şekilde patlamanın zararlı etkilerini azaltacak önlemleri almaktır.

Alınan bu tedbirler düzenli aralıklarla ve işyerindeki önemli değişikliklerden sonra yeniden gözden geçirilir.

(İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu Madde:30, Çalışanların Patlayıcı Ortamların Tehlikelerinden Korunması Hakkında Yönetmelik Madde:5)

- **Ram Bacası Söndürme Sistemleri;** 19 işyerinde 19 tespit

Çalışanları etkileyebilecek yangın çıkma tehlikesi olan iş ekipmanının kendisinin veya yedekte taşıdığı ekipmanın kullanıldığı yerin hemen yakınında yangın söndürme cihazları bulunmuyorsa, bu ekipmanlarda yeterli yangın söndürme cihazları bulunur.

(İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu Madde:30, İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık ve Güvenlik Şartları Yönetmeliği Madde:6,Ek-1/3.1.5-e)

- **Kaçak Akım Röleleri;** 220 işyerinde 225 tespit

İşyerinin ana pano ve tali elektrik panolarında seçicilik ilkesine uygun kaçak akım rölesi (artık akım anahtarı) tesis edilir.

(İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu Madde:30, İşyeri Bina Ve Eklentilerinde Alınacak Sağlık ve Güvenlik Önlemlerine İlişkin Yönetmelik Madde:5-Ek-1.8)

- **Risk Değerlendirmesi;** 94 işyerinde 114 tespit

İşveren, çalışanların işle ilgili sağlık ve güvenliğini sağlamakla yükümlü olup bu çerçevede; risk değerlendirmesi yapar veya yaptırır.

(İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu, Madde:10)

Risk değerlendirmesi asgarî aşağıdaki hususları kapsayacak şekilde dokümanite edilir.

- a) İşyerinin unvanı, adresi ve işverenin adı.
- b) Gerçekleştiren kişilerin isim ve unvanları ile bunlardan iş güvenliği uzmanı ve işyeri hekimi olanların Bakanlıkça verilmiş belge bilgileri.
- c) Gerçekleştirildiği tarih ve geçerlilik tarihi.
- ç) Risk değerlendirmesi işyerindeki farklı bölümler için ayrı ayrı yapılmışsa her birinin adı.
- d) Belirlenen tehlike kaynakları ile tehlikeler.
- e) Tespit edilen riskler.
- f) Risk analizinde kullanılan yöntem veya yöntemler.
- g) Tespit edilen risklerin önem ve öncelik sırasını da içeren analiz sonuçları.
- ğ) Düzeltici ve önleyici kontrol tedbirleri, gerçekleştirilme tarihleri ve sonrasında tespit edilen risk seviyesi.

Risk değerlendirmesi dokümanının sayfaları numaralandırılarak; gerçekleştiren kişiler tarafından her sayfası paraflanıp, son sayfası imzalanır ve işyerinde saklanır.

(İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu Madde:30, İş Sağlığı ve Güvenliği Risk Değerlendirmesi Yönetmeliği Madde: 11/1, 11/2)

ÇSGB

T.C. ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
İŞ TEFTİŞ KURULU BAŞKANLIĞI

- **Patlamadan Korunma Dokümanı;** 42 işyerinde 44 tespit

İşveren, 6 ncı maddede belirtilen yükümlülüğünü yerine getirirken, ikinci fıkrada belirtilen hususların yer aldığı Patlamadan Korunma Dokümanını hazırlar.

Patlamadan Korunma Dokümanında;

- Patlama riskinin belirlendiği ve değerlendirildiği hususu,
- Bu Yönetmelikte belirlenen yükümlülüklerin yerine getirilmesi için alınacak önlemler,
- İşyerinde Ek-1'e göre sınıflandırılmış yerler,
- Ek-2 ve Ek-3'te verilen asgari gereklerin uygulanacağı yerler,
- Çalışma yerleri ve uyarı cihazları da dahil olmak üzere iş ekipmanının tasarımı, işletilmesi, kontrolü ve bakımının güvenlik kurallarına uygun olarak sağlandığı,
- İşyerinde kullanılan tüm ekipmanın 25/4/2013 tarihli ve 28628 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık ve Güvenlik Şartları Yönetmeliğine uygunluğu, yazılı olarak yer alır.

Patlamadan korunma dokümanı, işin başlamasından önce hazırlanır ve işyerinde, iş ekipmanında veya iş organizasyonunda önemli değişiklik, genişleme veya tadilat yapıldığı hallerde yeniden gözden geçirilerek güncellenir.

İşveren, yürürlükteki mevzuata göre hazırladığı patlama riskini de içeren risk değerlendirmesini, dokümanları ve benzeri diğer raporları birlikte ele alabilir.

(İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu Madde:30, Çalışanların Patlayıcı Ortamların Tehlikelerinden Korunması Hakkında Yönetmelik Madde:10)

- **Acil Durum Eylem Planı;** 225 işyerinde 278 tespit

İşveren, acil durumların olumsuz etkilerinden korunmak üzere gerekli ölçüm ve değerlendirmeleri yapar, acil durum planlarını hazırlar.

(İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu, Madde:11.b)

Acil durum planı, tüm işyerleri için tasarım veya kuruluş aşamasından başlamak üzere acil durumların belirlenmesi, bunların olumsuz etkilerini önleyici ve sınırlandırıcı tedbirlerin alınması, görevlendirilecek kişilerin belirlenmesi, acil durum müdahale ve tahliye yöntemlerinin oluşturulması, dokümantasyon, tatbikat ve acil durum planının yenilenmesi aşamaları izlenerek hazırlanır.

(İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu Madde:30, İşyerlerinde Acil Durumlar Hakkında Yönetmelik Madde:7)

Acil durum planı asgari aşağıdaki hususları kapsayacak şekilde dokümante edilir:

- İşyerinin unvanı, adresi ve işverenin adı.
- Hazırlayanların adı, soyadı ve unvanı.

- c) Hazırlandığı tarih ve geçerlilik tarihi.
- ç) Belirlenen acil durumlar.
- d) Alınan önleyici ve sınırlandırıcı tedbirler.
- e) Acil durum müdahale ve tahliye yöntemleri.
- f) Aşağıdaki unsurları içeren işyerini veya işyerinin bölümlerini gösteren kroki:
  - 1) Yangın söndürme amaçlı kullanılacaklar da dâhil olmak üzere acil durum ekipmanlarının bulunduğu yerler.
  - 2) İlk yardım malzemelerinin bulunduğu yerler.
  - 3) Kaçış yolları, toplanma yerleri ve bulunması halinde uyarı sistemlerinin de yer aldığı tahliye planı.
  - 4) Görevlendirilen çalışanların ve varsa yedeklerinin adı, soyadı, unvanı, sorumluluk alanı ve iletişim bilgileri.
  - 5) İlk yardım, acil tıbbi müdahale, kurtarma ve yangınla mücadele konularında işyeri dışındaki kuruluşların irtibat numaraları.

Acil durum planının sayfaları numaralandırılarak; hazırlayan kişiler tarafından her sayfası paraflanıp, son sayfası imzalanır ve söz konusu plan, acil durumla mücadele edecek ekiplerin kolayca ulaşabileceği şekilde işyerinde saklanır.

Acil durum planı kapsamında hazırlanan kroki bina içinde kolayca görülebilecek yerlerde asılı olarak bulundurulur.

(İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu Madde:30, İşyerlerinde Acil Durumlar Hakkında Yönetmelik Madde:12)

- **Acil Durum Tatbikatı;** 109 işyeri 109 tespit

İşveren acil durumlarla mücadele için işyerinin büyüklüğü ve taşıdığı özel tehlikeler, yapılan işin niteliği, çalışan sayısı ile işyerinde bulunan diğer kişileri dikkate alarak; önleme, koruma, tahliye, yangınla mücadele, ilk yardım ve benzeri konularda uygun donanıma sahip ve bu konularda eğitimli yeterli sayıda kişiyi görevlendirir, araç ve gereçleri sağlayarak eğitim ve tatbikatları yaptırır ve ekiplerin her zaman hazır bulunmalarını sağlar.

(İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu, Madde:11.c)

Hazırlanan acil durum planının uygulama adımlarının düzenli olarak takip edilebilmesi ve uygulanabilirliğinden emin olmak için işyerlerinde yılda en az bir defa olmak üzere tatbikat yapılır, denetlenir ve gözden geçirilerek gerekli düzeltici ve önleyici faaliyetler yapılır. Gerçekleştirilen tatbikatın tarihi, görülen eksiklikler ve bu eksiklikler doğrultusunda yapılacak düzenlemeleri içeren tatbikat raporu hazırlanır.

ÇSGB

T.C. ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
İŞ TEFTİŞ KURULU BAŞKANLIĞI

(İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu Madde:30, İşyerlerinde Acil Durumlar Hakkında Yönetmelik Madde:13.1)

- **Acil Çıkış Yolları ve Kapıları;** 272 işyerinde 461 tespit

İşyerlerindeki bütün acil çıkış yolları ve kapılarının;

- Doğrudan dışarıya veya güvenli bir alana açılması sağlanır ve önlerinde ya da arkalarında çıkışı önleyecek hiçbir engel bulunmaz.
- Herhangi bir tehlike durumunda, bütün çalışanların işyerini derhal ve güvenli bir şekilde terk etmelerini mümkün kılacak şekilde tesisi sağlanır. Gerekli durumlarda bu konuyla ilgili planlar hazırlanarak düzenli tatbikatlar yapılır.
- Sayısı, nitelikleri, boyutları ve yerleri; yapılan işin niteliğine, işyerinin büyüklüğüne, kullanım şekline, işyerinde bulunan ekipmana ve bulunabilecek azami kişi sayısına göre belirlenir. 27/11/2007 tarihli ve 2007/12937 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmelik hükümlerine uygun olması sağlanır.
- Acil çıkış kapılarının, acil durumlarda çalışanların hemen ve kolayca açabilecekleri şekilde olması sağlanır. Bu kapılar dışarıya doğru açılır. Acil çıkış kapısı olarak raylı veya döner kapılar kullanılmaz.
- Acil çıkış yolları ve kapıları ile buralara açılan yol ve kapılarda çıkışı zorlaştıracak hiçbir engel bulunmaması, acil çıkış kapılarının kilitli veya bağlı olmaması sağlanır.
- Acil çıkış yolları ve kapıları, 23/12/2003 tarihli ve 25325 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Güvenlik ve Sağlık İşaretleri Yönetmeliğine uygun şekilde işaretlenir. İşaretlerin uygun yerlere konulması ve kalıcı olması sağlanır.
- Aydınlatılması gereken acil çıkış yolları ve kapılarında, elektrik kesilmesi halinde yeterli aydınlatmayı sağlayacak ayrı bir enerji kaynağına bağlı acil aydınlatma sistemi bulundurulur.

(İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu Madde:30, İşyeri Bina ve Eklentilerinde Alınacak Sağlık ve Güvenlik Önlemlerine İlişkin Yönetmelik Ek-1.10)

- **Destek Elemanı Sayısı / Eğitimi / İlk Yardımcı Sayısı / Eğitimi;** 105 işyerinde 112 tespit

İşveren; acil durumlara mücadele için işyerinin büyüklüğü ve taşıdığı özel tehlikeler, yapılan işin niteliği, çalışan sayısı ile işyerinde bulunan diğer kişileri dikkate alarak; önleme, koruma, tahliye, yangınla mücadele, ilk yardım ve benzeri konularda uygun donanıma sahip ve bu konularda eğitimli yeterli sayıda kişiyi görevlendirir, araç ve gereçleri sağlayarak eğitim ve tatbikatları yaptırır ve ekiplerin her zaman hazır bulunmalarını sağlar.

(İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu, Madde:11.c)

İşveren; işyerlerinde tehlike sınıflarını tespit eden Tebliğde belirlenmiş olan çok tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde 30 çalışana, tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde 40 çalışana ve az tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde 50 çalışana kadar;

a) Arama, kurtarma ve tahliye,

b) Yangınla mücadele, konularının her biri için uygun donanıma sahip ve özel eğitilmiş en az birer çalışanı destek elemanı olarak görevlendirir. İşyerinde bunları aşan sayılarda çalışanın bulunması halinde, tehlike sınıfına göre her 30, 40 ve 50'ye kadar çalışan için birer destek elemanı daha görevlendirir.

İşveren, ilkyardım konusunda 22/5/2002 tarihli ve 24762 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan İlkyardım Yönetmeliği esaslarına göre destek elemanı görevlendirir.

Her konu için birden fazla çalışanın görevlendirilmesi gereken işyerlerinde bu çalışanlar konularına göre ekipler halinde koordineli olarak görev yapar. Her ekipte bir ekip başı bulunur.

İşveren tarafından acil durumlarda ekipler arası gerekli koordinasyonu sağlamak üzere çalışanları arasından bir sorumlu görevlendirilir.

10'dan az çalışanı olan ve az tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde birinci fıkrada belirtilen yükümlülüğü yerine getirmek üzere bir kişi görevlendirilmesi yeterlidir.

(İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu Madde:30, İşyerlerinde Acil Durumlar Hakkında Yönetmelik Madde:11)

- **Tesisatlar (Elektrik, Topraklama, Paratoner, Trafo Vb.) Periyodik Kontrol Belgeleri / Diğer Noksanlıklar;** 304 işyerinde 553 tespit

İş sağlığı ve güvenliği yönünden uygun bulunmayan hususların tespit edilmesi ve bu hususlar giderilmeden iş ekipmanının kullanılmasının uygun olmadığı belirtilmesi halinde; bu hususlar giderilinceye kadar iş ekipmanı kullanılmaz. Söz konusu eksikliklerin giderilmesinden sonra yapılacak ikinci kontrol sonucunda; eksikliklerin giderilmesi için yapılan iş ve işlemler ile iş ekipmanının bir sonraki kontrol tarihine kadar güvenle kullanılabileceği ibaresinin de yer aldığı ikinci bir belge düzenlenir.

(İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu Madde:30, İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık Ve Güvenlik Şartları Yönetmeliği Madde:7, Ek-III/1.9)

İlgili standartlarda aksi belirtilmediği sürece, tesisatların periyodik kontrolleri yılda bir yapılır.

Elektrik tesisatı, topraklama tesisatı, paratoner tesisatı ile akümülatör ve transformatör ve benzeri elektrik ile ilgili tesisatın periyodik kontrolleri elektrik mühendisleri, elektrik tekniker veya yüksek teknikerleri tarafından yapılır.

Elektrik dışında kalan diğer tesisatın periyodik kontrolleri makine mühendisleri, makine tekniker veya yüksek teknikerleri tarafından yapılır.

Madde 2.1.1.'de belirtilen kriterler saklı kalmak kaydı ile bir kısım tesisatın periyodik kontrol kriterleri ve kontrol süreleri Tablo: 3(Tablo4.1)'te belirtilmiştir.

ÇSGBT.C. ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
İŞ TEFTİŞ KURULU BAŞKANLIĞI

EKİPMAN ADI	KONTROL PERİYODU (Azami Süre) (İlgili standardın ön-gördüğü süreler saklı kalmak koşulu ile)	PERİYODİK KONTROL KRİTERLERİ (İlgili standartlar aşağıda belirtilmiştir)**
Elektrik Tesisatı, Topraklama Tesisatı, Paratoner	Standartlarda süre belirtilmemişse 1 Yıl	21/8/2001 tarihli ve 24500 sayılı Resmî Gazete'de Yayınlanan Elektrik Tesislerinde Topraklamalar Yönetmeliği, 30/11/2000 tarihli ve 24246 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Elektrik Kuvvetli Akım Tesisleri Yönetmeliği ve 4/11/1984 tarihli ve 18565 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Elektrik İç Tesisleri Yönetmeliği ile TS EN 60079 standardında belirtilen hususlara göre yapılır.
Akümülatör, Transformatör	1 Yıl	İmalatçının belirleyeceği şartlar kapsamında yapılır.
Yangın Tesisatı ve Hortumlar, Motopomplar, Boru Tesisatı	Standartlarda süre belirtilmemişse 1 Yıl	Projede belirtilen kriterlere uygun olup olmadığının belirlenmesine yönelik olarak yapılır. Ayrıca TS 9811, TS EN 671-3, TS EN 12416-1 + A2, TS EN 12416-2 + A1, TS EN 12845 + A2 standartlarında belirtilen kriterlere uygun olarak yapılır.
Yangın Söndürme cihazı	TS ISO 11602-2 standardında belirtilen sürelerde	TS ISO 11602-2 standardında belirtilen kriterlere uygun olarak yapılır.
Havalandırma ve Klima Tesisatı	1 Yıl	Projede belirtilen kriterlere uygun olup olmadığının belirlenmesine yönelik olarak yapılır.
(**) Periyodik kontrol kriteri için referans olarak tabloda belirtilen standartlar örnek olarak verilmiş olup burada belirtilmeyen ya da Yönetmeliğin yayımı tarihinden sonra yayımlanan konuyla ilgili standartların da dikkate alınması gerekir.		

Tablo 4.1- Tesisatın periyodik kontrol kriterleri ve kontrol süreleri

(İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu Madde:30, İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık Ve Güvenlik Şartları Yönetmeliği Madde:7, Ek-III/2.3)

- **Basınçlı Kaplar (Buhar Kazanı, Hidrofor, Kompresör, Oksijen-Lpg Tüpleri Vb.), Periyodik Kontrol Belgeleri / Diğer Noksanlıklar;** 199 işyerinde 258 tespit

İş sağlığı ve güvenliği yönünden uygun bulunmayan hususların tespit edilmesi ve bu hususlar giderilmeden iş ekipmanının kullanılmasının uygun olmadığı belirtilmesi halinde; bu hususlar giderilinceye kadar iş ekipmanı kullanılmaz. Söz konusu eksikliklerin giderilmesinden sonra yapılacak ikinci kontrol sonucunda; eksikliklerin giderilmesi için yapılan iş ve işlemler ile iş ekipmanının bir sonraki kontrol tarihine kadar güvenle kullanılabilmesi ibaresinin de yer aldığı ikinci bir belge düzenlenir.

(İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu Madde:30, İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık Ve Güvenlik Şartları Yönetmeliği Madde:7, Ek-III/1.9)

Basınçlı kaplarda temel prensip olarak hidrostatik test yapılması esastır. Bu testler, standartlarda aksi belirtilmediği sürece işletme basıncının 1,5 katı ile ve bir yılı aşmayan sürelerle yapılır. Ancak iş ekipmanının özelliği ve işletmeden kaynaklanan zorunlu şartlar gereğince hidrostatik test yapma imkânı olmayan basınçlı kaplarda hidrostatik test yerine standartlarda belirtilen tahribatsız muayene yöntemleri de uygulanabilir. Bu durumda, düzenlenecek periyodik kontrol raporlarında bu husus gerekçesi ile birlikte belirtilir.

Basınçlı kap ve tesisatların periyodik kontrolleri, 22/1/2007 tarihli ve 26411 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Basınçlı Ekipmanlar Yönetmeliği, 31/12/2012 tarihli ve 28514 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Taşınabilir Basınçlı Ekipmanlar Yönetmeliği ve 30/12/2006 tarihli ve 26392 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Basit Basınçlı Kaplar Yönetmeliğinde yer alan ve bu Yönetmelik hükümlerine aykırı olmayan hususlar saklı kalmak kaydıyla ilgili standartlarda belirtilen kriterlere göre yapılır.

Basınçlı kap ve tesisatların periyodik kontrolleri, makine mühendisleri ve makine tekniker veya yüksek teknikerleri tarafından yapılır. Söz konusu periyodik kontrollerin tahribatsız muayene yöntemleri ile yapılması durumunda, bu kontroller sadece TS EN 473 standardına göre eğitim almış mühendisler ve aynı eğitimi almış tekniker veya yüksek teknikerler tarafından yapılabilir.

Madde 2.1.1.’de belirtilen kriterler saklı kalmak kaydı ile bir kısım basınçlı kap ve tesisatın periyodik kontrol süreleri ile kontrol kriterleri Tablo: 1’de(Tablo 4.2) belirtilmiştir.

EKİPMAN ADI	KONTROL PERİYODU (Azami Süre) (İlgili standardın ön-gördüğü süreler saklı kalmak koşulu ile)	PERİYODİK KONTROL KRİTERLERİ (İlgili standartlar aşağıda belirtilmiştir.)**
Buhar kazanları	Standartlarda süre belirtilmemişse 1 Yıl	TS 2025 ve TS EN 13445-5 standartlarında belirtilen kriterlere uygun olarak yapılır.
Kalorifer kazanları	Standartlarda süre belirtilmemişse 1 Yıl	TS EN 12952-6 standardında belirtilen kriterlere uygun olarak yapılır.
Taşınabilir gaz tüpleri (Dikişli, dikişsiz)	Standartlarda süre belirtilmemişse 3Yıl	TS EN 1802, TS EN 1803, TS EN 1968, TS EN 13322, TS EN 14876, TS EN ISO 9809 ve TS EN ISO 16148 standartlarında belirtilen kriterlere uygun olarak yapılır.
Taşınabilir asetilen tüpleri	TS EN 12863 standardında belirtilen sürelerde	TS EN 12863 standardında belirtilen kriterlere uygun olarak yapılır.
Manifoldlu asetilen tüp demetleri	Standartlarda süre belirtilmemişse 1 Yıl	TS EN 12755 ve TS EN 13720 standartlarında belirtilen kriterlere uygun olarak yapılır.

Manifoldlu tüp demetleri	Standartlarda süre belirtilmemişse 1 Yıl	TS EN 13385 ve TS EN 13769 standartlarında belirtilen kriterlere uygun olarak yapılır.
Sıvılaştırılmış gaz tankları (LPG, ve benzeri) (yerüstü) (1)	10 Yıl	TS 55, TS 1445, TS 1446, TS EN 12817 ve TS EN 12819 standartlarında belirtilen kriterlere uygun olarak yapılır.
Sıvılaştırılmış gaz tankları (LPG, ve benzeri) (yer altı) (1)	10 Yıl	TS EN12817, TS EN 12819 standartlarında belirtilen kriterlere uygun olarak yapılır.
Kullanımdaki LPG tüpleri	Standartlarda süre belirtilmemişse 1 Yıl	TS EN 1440:2008+A1:2012, TS EN 14767, TS EN 14795, TS EN 14914 standartlarında belirtilen kriterlere uygun olarak yapılır.
Basınçlı hava tankları(2), (3)	Standartlarda süre belirtilmemişse 1 Yıl	TS 1203 EN 286-1, TS EN 1012-1:2010, TS EN 13445-5 standartlarında belirtilen kriterlere uygun olarak yapılır.
Kriyojenik tanklar	TS EN:13458 – 3 standardında belirtilen sürelerde.	TS EN 1251-3, TS EN:13458 – 3, TS EN 13530-3 ve TS EN 14197-3, standartlarında belirtilen kriterlere uygun olarak yapılır.
Tehlikeli sıvıların(4) bulunduğu tank ve depolar	10 Yıl (5)	API 620, API 650, API 653, API 2610 standartlarda belirtilen kriterlere uygun olarak yapılır.
<p>(1) LPG tanklarında bulunan emniyet valfleri ise 5 yılda bir kontrol ve teste tabi tutulur. (2) Seyyar veya sabit kompresör hava tankları ile basınçlı hava ihtiva eden her türlü kap ve bunların sabit donanımı. (3) Kademeli sıkıştırma yapan kompresörlerin her kademesinde hidrostatik basınç deneyi, basınçlı hava tankları ile bunların sabit donanımlarının, o kademede müsaade edilen en yüksek basıncının 1,5 katı ile yapılır. (4) Tehlikeli sıvılar: aşındırıcı veya sağlığa zararlı sıvılardır. (5) Tahribatsız muayene yöntemleri kullanılır.</p> <p>(*) Periyodik kontrol süreleri API 510 standardı esas alınarak belirlenen basınçlı ekipmanlarda; basınçlı ekipmandaki içerik (basınç ve benzeri) kayıpları ile korozyon gibi nedenlerle meydana gelen bozulmalar dikkate alınarak yapılan risk değerlendirmesi ve yönetimi çerçevesinde belirlenen periyodik kontrol süreleri, ekipmanın kalan ömrünün yarısını ve her halükarda beş yılı aşmaması gerekir. (**) Periyodik kontrol kriteri için referans olarak tabloda belirtilen standartlar örnek olarak verilmiş olup burada belirtilmeyen ya da Yönetmeliğin yayımı tarihinden sonra yayımlanan konuyla ilgili standartların da dikkate alınması gerekir.</p>		

Tablo 4.2- Basınçlı kap ve tesisatın periyodik kontrol kriterleri ve kontrol süreleri

(İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu Madde:30, İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık Ve Güvenlik Şartları Yönetmeliği Madde:7, Ek-III/2.1)

- **Kaldırma/iletme Ekipmanları Kontrol Belgeleri / Diğer Noksanlıklar;** 164 işyerinde 226 tespit

İş sağlığı ve güvenliği yönünden uygun bulunmayan hususların tespit edilmesi ve bu hususlar giderilmeden iş ekipmanının kullanılmasının uygun olmadığı belirtilmesi halinde; bu hususlar giderilinceye kadar iş ekipmanı kullanılmaz. Söz konusu eksikliklerin giderilmesinden sonra yapılacak ikinci kontrol sonucunda; eksikliklerin giderilmesi için yapılan iş ve işlemler ile iş ekipmanının bir sonraki kontrol tarihine kadar güvenle kullanılabilmesi ibaresinin de yer aldığı ikinci bir belge düzenlenir.

(İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu Madde:30, İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık Ve Güvenlik Şartları Yönetmeliği Madde:7, Ek-III/1.9)

Standartlarda aksi belirtilmediği sürece, kaldırma ve iletme ekipmanları, beyan edilen yükün en az 1,25 katını, etkili ve güvenli bir şekilde kaldıracak ve askıda tutabilecek güçte olur ve bunların bu yüke dayanıklı ve yeterli yük frenleri bulunur.

Kaldırma ve iletme ekipmanlarının periyodik kontrolleri, makine mühendisleri ve makine tekniker veya yüksek teknikerleri tarafından yapılır. Söz konusu periyodik kontrollerin tahribatsız muayene yöntemleri ile yapılması durumunda, bu kontroller sadece TS EN 473 standardına göre eğitim almış mühendisler ve aynı eğitimi almış tekniker veya yüksek teknikerler tarafından yapılabilir.

Madde 2.1.1.'de belirtilen kriterler saklı kalmak kaydı ile bir kısım kaldırma ve iletme ekipmanının periyodik kontrol kriterleri ve kontrol süreleri Tablo: 2'de(Tablo 4.3) belirtilmiştir.

EKİPMAN ADI	KONTROL PERİYODU (Azami Süre) (İlgili standardın ön-gördüğü süreler saklı kalmak koşulu ile)	PERİYODİK KONTROL KRİTERLERİ (İlgili standartlar aşağıda belirtilmiştir)**
Kaldırma ve/veya iletme araçları (1), (2),(3)	Standartlarda süre belirtilmemişse 1 Yıl	TS 10116, TS EN 280 + A2, TS EN 818-6 + A1, TS EN 1495 + A2, TS EN 1709, TS EN 12079-3, TS EN 12927-7, TS EN 13157+A1, TS EN ISO 13534, TS ISO 789-2, TS ISO 3056, TS ISO 4309, TS ISO 7592, TS ISO 9927-1, TS ISO 11662-1, TS ISO 12480-1, TS ISO 12482 – 1, FEM 9.751, FEM 9.752, FEM 9.755 ve FEM 9.756 standartlarında belirtilen kriterlere uygun olarak yapılır.
Asansör (İnsan ve Yük Taşıyan) (4)	süre belirtilmemişse 1 Yıl	/1/2007 tarihli ve 26420 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Asansör Yönetmeliği ile 18/11/2008 tarihli ve 27058 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Asansör Bakım ve İşletme Yönetmeliği'nde yer alan hususlar saklı kalmak kaydıyla TS EN 81-3, TS EN 13015, TS ISO 9386-1 ve TS ISO 9386-2, standartlarında belirtilen kriterlere göre yapılır.

Yürüyen merdiven ve yürüyen bant	Standartlarda süre belirtilmemişse 1 Yıl	TS EN 13015 standardında belirtilen şartlar kapsamında yapılır.
İstif Makinesi (forklift, transpalet, lift)	Standartlarda süre belirtilmemişse 1 Yıl	TS 10689, TS EN 1757-2, TS ISO 5057, TS 10201 ISO 3184, TS ISO 6055, TS ISO 1074 ve FEM 4.004 standartlarında belirtilen kriterlere uygun olarak yapılır.
Yapı İskeleleri(5),(6)	Standartlarda süre belirtilmemişse 6 Ay	TS EN 1495 + A2, TS EN 1808 ve TS EN 12811-3standartlarında belirtilen kriterlere uygun olarak ve EK- II' nin 4 üncü maddesinde belirtilen hususlar dikkate alınarak yapılır.
<p>(1) Vinçlerin periyodik kontrollerinde yapılacak olan statik deneyde deney yükü, beyan edilen yükün en az 1,25 katı, dinamik deneyde ise en az 1,1 katı olması gerekir.</p> <p>(2) Mobil kaldırma ekipmanlarının dışında kalan kaldırma ekipmanları için kararlılık deneyi ise gerek görüldüğünde ilgili standartlarda belirtilen kriterlere uygun olarak yapılır.</p> <p>(3) Kapasitesinin altında kullanılacak kaldırma araçlarında beyan edilen kaldırılacak azami yük görünecek şekilde işaretlenir. Beyan edilen yükün üstünde bir ağırlığın kaldırılmasının söz konusu olduğu durumlarda kaldırma aracı kaldırılacak yükün miktarı esas alınarak yukarıda belirtilen kriterler çerçevesinde teste tabi tutulmadan kullanılamaz. (Beyan yükü; kaldırma aracında işveren tarafından beyan edilen kaldırılacak maksimum ağırlıktır.)</p> <p>(4) Elektronik kumanda sistemi ile donatılmış kaldırma ve iletme ekipmanının periyodik kontrolünde makine ve elektrik ile ilgili branşlarda periyodik kontrolleri yapmaya yetkili kişiler birlikte görev alır.</p> <p>(5) İskelelerin periyodik kontrolleri mühendislik ve mimarlık fakültelerinden inşaat ve makine mühendisliği ile mimarlık bölümü mezunları makine ve inşaat teknikeri veya yüksek teknikerleri, gemi inşası işlerinde ise gemi inşaatı mühendisi tarafından yapılır.</p> <p>(6) İskeleler, üzerlerinde taşıyabileceği azami yük görünecek şekilde işaretlenir.</p>		
<p>(**) Periyodik kontrol kriteri için referans olarak tabloda belirtilen standartlar örnek olarak verilmiş olup burada belirtilmeyen ya da Yönetmeliğin yayımı tarihinden sonra yayımlanan konuyla ilgili standartların da dikkate alınması gerekir.</p>		

Tablo 4.3- Kaldırma ve iletme ekipmanının periyodik kontrol kriterleri ve kontrol süreleri

(İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu Madde:30, İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık Ve Güvenlik Şartları Yönetmeliği Madde:7, Ek-III/2.2)

- **Elektrik İle İlgili Diğer Tedbirler (Yalıtkan Paspas, Elektrik Panoları, Elektrik Kabloları ve Fiş Priz Sistemleri, Etanj/Exproof);** 229 işyerinde 369 tespit

Toz ve lifli maddeler nedeniyle yanma tehlikesi bulunan yerlerde kullanılacak aydınlatmalar tamamen kapalı tipte (etanj) yapılmalıdır.

(İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu Madde:30, İşyeri Bina ve Eklentilerinde Alınacak Sağlık ve Güvenlik Önlemlerine İlişkin Yönetmelik Madde:5,Ek-1/6, Elektrik İç Tesisleri Yönetmeliği Madde:64)

Bütün iş ekipmanları, çalışanların doğrudan veya dolaylı olarak elektrikle temas riskinden korunmasına uygun olur.

(İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu Madde:30, İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık ve Güvenlik Şartları Yönetmeliği Madde:5,Ek-I/2.19)

- **Aydınlatmalar Etanj/Exproof Değildir / Diğer Noksanlıklar;** 121 işyerinde 128 tespit

Nemli ve ıslak yerlerdeki elektrik lambaları su damlalarına karşı korunmuş tipte (etanj) yapılmalıdır. Bunlar yoğuşma suyu toplanmayacak biçimde yapılmalıdır.

(İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu Madde:30, İşyeri Bina ve Eklentilerinde Alınacak Sağlık ve Güvenlik Önlemlerine İlişkin Yönetmelik Madde:5,Ek-I.6, Elektrik İç Tesisleri Yönetmeliği Madde:61)

İşyerlerinin gün ışığıyla yeter derecede aydınlatılmış olması esastır. İşin konusu veya işyerinin inşaat tarzı nedeniyle gün ışığından yeterince yararlanılamayan hallerde yahut gece çalışmalarında, suni ışıkla uygun ve yeterli aydınlatma sağlanır. İşyerlerinin aydınlatmasında TS EN 12464-1: 2013; TS EN 12464-1.2011: 2012; standartları esas alınır.

Çalışma mahalleri ve geçiş yollarındaki aydınlatma sistemleri, çalışanlar için kaza riski oluşturmayacak türde olur ve uygun şekilde yerleştirilir

(İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu Madde:30, İşyeri Bina ve Eklentilerinde Alınacak Sağlık ve Güvenlik Önlemlerine İlişkin Yönetmelik Madde:5,Ek-I.22,23)

- **Havalandırma;** 126 işyerinde 160 tespit

Çalışma ortamı havasını kirleterek çalışanların sağlığına zarar verebilecek atıkların ve artıkların derhal dışarı atılması sağlanır. Boğucu, zehirli veya tahriş edici gaz ile toz, buğu, duman ve fena kokuları ortam dışına atacak şekil ve nitelikte, genel havalandırma sisteminden ayrı olarak mekanik (cebri) havalandırma sistemi kurulur.

(İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu Madde:30, İşyeri Bina ve Eklentilerinde Alınacak Sağlık ve Güvenlik Önlemlerine İlişkin Yönetmelik Ek-1.16)

Mekanik havalandırma sistemi kullanıldığında sistemin her zaman çalışır durumda olması sağlanır. Havalandırma sisteminin çalışmaması, iş sağlığı ve güvenliği yönünden tehlikeli ise arızayı bildiren kontrol sistemi tesis edilir. Mekanik ve genel havalandırma sistemlerinin bakım ve onarımları ile uygun filtre kullanım ve değişimleri yıllık olarak yetkili kişilere yaptırılır.

(İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu Madde:30, İşyeri Bina ve Eklentilerinde Alınacak Sağlık ve Güvenlik Önlemlerine İlişkin Yönetmelik Ek-1.17)

- **Termal Konfor Şartları;** 6 işyerinde 7 tespit

İşyerlerinde termal konfor şartlarının çalışanları rahatsız etmeyecek, çalışanların fiziksel ve psikolojik durumlarını olumsuz etkilemeyecek şekilde olması esastır. Çalışılan ortamın sıcaklığının çalışma şekline ve çalışanların harcadıkları güce uygun olması sağlanır. Dinlenme, bekleme, soyunma yerleri, duş ve

tuvaletler, yemekhaneler, kantinler ve ilk yardım odaları kullanım amaçlarına göre yeterli sıcaklıkta bulundurulur. Isıtma ve soğutma amacıyla kullanılan araçlar, çalışanı rahatsız etmeyecek ve kaza riski oluşturmayacak şekilde yerleştirilir, bakım ve kontrolleri yapılır. İşyerlerinde termal konfor şartlarının ölçülmesi ve değerlendirilmesinde TS EN 27243 standardından yararlanılabilir.

(İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu Madde:30, İşyeri Bina ve Eklentilerinde Alınacak Sağlık ve Güvenlik Önlemlerine İlişkin Yönetmelik Ek-1.19)

- **Ortam Ölçümleri(Gürültü, Toz, VOC vb.);** 83 işyerinde 91 tespit

İşveren, iş sağlığı ve güvenliği yönünden çalışma ortamına ve çalışanların bu ortamda maruz kaldığı risklerin belirlenmesine yönelik gerekli kontrol, ölçüm, inceleme ve araştırmaların yapılmasını sağlar.

(İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu, Madde:10.4)

- **Sağlık Gözetimleri (Mesleki bronşiyal astım, işitme, akciğer radyografisi vb);** 66 işyerinde 66 tespit

İşveren;

a) Çalışanların işyerinde maruz kalacakları sağlık ve güvenlik risklerini dikkate alarak sağlık gözetimine tabi tutulmalarını sağlar.

b) Aşağıdaki hallerde çalışanların sağlık muayenelerinin yapılmasını sağlamak zorundadır:

- 1) İşe girişlerinde.
- 2) İş değişikliğinde.
- 3) İş kazası, meslek hastalığı veya sağlık nedeniyle tekrarlanan işten uzaklaşmalarından sonra işe dönüşlerinde talep etmeleri hâlinde.
- 4) İşin devamı süresince, çalışanın ve işin niteliği ile işyerinin tehlike sınıfına göre Bakanlıkça belirlenen düzenli aralıklarla.

(İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu, Madde:15)

Çalışanların yapacakları işe uygun olduklarını belirten işe giriş ve periyodik sağlık muayenesi ile gerekli tetkiklerin sonuçlarını EK-2'de verilen örneğe uygun olarak düzenlemek ve işyerinde muhafaza etmek.

(İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu, Madde:30, İşyeri Hekimi ve Diğer Sağlık Personelinin Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmelik Madde:9.2.c.4)

- **Kişisel Koruyucu Donanımlar;** 109 işyerinde 122 tespit

Kişisel koruyucu donanımlar, yönetmelik ekinde belirtilen işlerde ve benzeri işlerde, toplu korunma yöntemleri ile risklerin önlenemediği veya tam olarak sınırlandırılmadığı durumlarda kullanılır. Bu amaçla işyerindeki riskler değerlendirilir ve çalışanların sağlık ve güvenliği yönünden kişisel koruyucu donanım kullanılması gereken durumlar belirlenir. İşveren belirlenen durumlara göre yönetmelik ekinde belirtilen kişisel koruyucu donanımlardan gerekli olanları sağlar ve çalışanların bu kişisel koruyucu donanımları uygun şekilde kullanmaları için her türlü önlemi alır.

(Kişisel Koruyucu Donanımların İşyerlerinde Kullanılması Hakkında Yönetmelik madde:8/1)

- **Çalışma Alanı / Yüksekten Düşme Riskleri / Çarpma Sonucu Yaralanmalar;** 188 işyerinde 303 tespit

Yüksek geçit, platform veya çalışma sahanlıklarının serbest bulunan bütün tarafları ile çalışanların yüksekten düşme riskinin bulunduğu yerlere, düşmelere karşı uygun korkuluklar yapılır. Bu korkuluk ve ara elemanlarının yükseklikleri, dayanımı ve açıklıkları çalışma alanının güvenliğini sağlayacak ve buralardan düşme riskini ortadan kaldıracak nitelikte olur.

(6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu Madde:30, İşyeri Bina Ve Eklentilerinde Alınacak Sağlık Ve Güvenlik Önlemlerine İlişkin Yönetmelik Madde:5 Ek-I.40)

Merdivenlerin; işyerinin büyüklüğüne, yapılan işin özelliğine, işyerinde bulunabilecek azami kişi sayısına göre, ateşe dayanıklı yanmaz malzemeden, sağlam, yeterli genişlik ve eğimde, etrafı düşmelere karşı uygun korkuluklarla çevrili olması sağlanır. Merdivenler, ilgili mevzuatın öngördüğü hükümler esas alınarak sağlık ve güvenlik yönünden risk oluşturmayacak şekilde yapılır.

(6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu Madde:30, İşyeri Bina Ve Eklentilerinde Alınacak Sağlık Ve Güvenlik Önlemlerine İlişkin Yönetmelik Madde:5 Ek-I.41)

- **Kimyasal Etiketleme-Tanımlama;** 74 işyerinde 84 tespit

Tehlikeli kimyasal madde bulunan bölümler, kaplar, boru tesisatı ve benzeri tesisatla ilgili mevzuata uygun olarak etiketleme/kilitleme ile ilgili bilgiler işveren tarafından verilir.

(İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu Madde:30, Kimyasal Maddelerle Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmelik Madde:9/d)

- **Kimyasal Depolama (Taşma Havuzu, Uygunsuz Depolama...);** 150 işyerinde 215 tespit

Tehlikeli kimyasal maddelerin, atık ve artıkların işyerinde en uygun şekilde işlenmesi, kullanılması, taşınması ve depolanması için gerekli düzenlemeler yapılır.

(6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu Madde:30, Kimyasal Maddelerle Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmelik Madde:7/f)

Bütün iş ekipmanları, ekipmanın aşırı ısınması veya yanmasına veya ekipmandan gaz, toz, sıvı, buhar veya üretilen, kullanılan veya depolanan diğer maddelerin yayılması riskine karşı çalışanların korunmasına uygun olur.

(İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu Madde:30, İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık ve Güvenlik Şartları Yönetmeliği Ek-I Madde:2/17)

- **Göz ve Boy Duşu;** 41 işyerinde 41 tespit

İşveren, kimyasal maddelerle çalışmalarda, çalışanların bu maddelere maruziyetini önlemek, bunun mümkün olmadığı hallerde en aza indirmek ve çalışanların bu maddelerin tehlikelerinden korunması için gerekli tüm önlemleri almakla yükümlüdür.

ÇSGB

T.C. ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
İŞ TEFTİŞ KURULU BAŞKANLIĞI

(İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu Madde:30, Kimyasal Maddelerle Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmelik Madde:5)

- **Uygunsuz Depolama (Kimyasal Olmayan);** 114 işyerinde 139 tespit

İşveren işyerinin düzenini, sağlık ve güvenlik risklerine yol açmayacak ve çalışanların işlerini rahatça yapacakları şekilde sağlar.

(İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu Madde:30, İşyeri Bina ve Eklentilerinde Alınacak Sağlık ve Güvenlik Önlemlerine İlişkin Yönetmelik Madde:5 /f)

- **Uyarı Levhaları/ Sesli ve Işıklı İkaz Sistemleri;** 100 işyerinde 124 tespit

İşveren, 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununun 10 uncu maddesinin birinci fıkrası gereğince işyerinde gerçekleştirilen risk değerlendirmesi sonuçlarına göre; işyerindeki risklerin ortadan kaldırılamadığı veya toplu korumaya yönelik teknikler veya işin organizasyonunda kullanılan önlem, yöntem veya süreçlerle yeterince azaltılmadığı durumlarda, bu Yönetmelikte yer aldığı şekliyle sağlık ve güvenlik işaretlerini bulundurur ve uygun yerlerde kullanılmasını sağlar.

(İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu Madde:30, Sağlık ve Güvenlik İşaretleri Yönetmeliği Madde:5.1)

- **İSG Uzmanı / İşyeri Hekimi / İSG Kurul;** 27 işyerinde 33 tespit

Çalışanları arasından iş güvenliği uzmanı, işyeri hekimi ve diğer sağlık personeli görevlendirir. Çalışanları arasında belirlenen niteliklere sahip personel bulunmaması hâlinde, bu hizmetin tamamını veya bir kısmını ortak sağlık ve güvenlik birimlerinden hizmet alarak yerine getirebilir. Ancak belirlenen niteliklere ve gerekli belgeye sahip olması hâlinde, tehlike sınıfı ve çalışan sayısı dikkate alınarak, bu hizmetin yerine getirilmesini kendisi üstlenebilir.

(İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu Madde:6.a)

- **Onaylı Defter;** 9 işyerinde 10 tespit

İş güvenliği uzmanı, görevlendirildiği işyerinde yapılan çalışmalara ilişkin tespit ve tavsiyeleri ile 9 uncu maddede belirtilen hususlara ait faaliyetlerini, işyeri hekimi ile birlikte yapılan çalışmaları ve gerekli gördüğü diğer hususları onaylı deftere yazar.

(İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu, Madde:30, İş Güvenliği Uzmanlarının Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmelik, Madde:11-4)

- **İSG Eğitimi;** 40 işyerinde 44 tespit

İşveren, çalışanların iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerini almasını sağlar. Bu eğitim özellikle; işe başlamadan önce, çalışma yeri veya iş değişikliğinde, iş ekipmanının değişmesi hâlinde veya yeni teknoloji uygulanması hâlinde verilir. Eğitimler, değişen ve ortaya çıkan yeni risklere uygun olarak yenilenir, gerektiğinde ve düzenli aralıklarla tekrarlanır.

Çalışan temsilcileri özel olarak eğitilir.

Mesleki eğitim alma zorunluluğu bulunan tehlikeli ve çok tehlikeli sınıfta yer alan işlerde, yapacağı işle ilgili mesleki eğitim aldığını belgeleyemeyenler çalıştırılmaz.

İş kazası geçiren veya meslek hastalığına yakalanan çalışana işe başlamadan önce, söz konusu kazanın veya meslek hastalığının sebepleri, korunma yolları ve güvenli çalışma yöntemleri ile ilgili ilave eğitim verilir. Ayrıca, herhangi bir sebeple altı aydan fazla süreyle işten uzak kalanlara, tekrar işe başlatılmadan önce bilgi yenileme eğitimi verilir.

(İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu Madde:17)

- **İşyeri Düzen / Temizlik;** 45 işyerinde 55 tespit

İşveren, çalışanların sağlık ve güvenliğini korumak için; işyerinin düzenini, sağlık ve güvenlik risklerine yol açmayacak ve çalışanların işlerini rahatça yapacakları şekilde sağlar.

(İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu Madde:30, İşyeri Bina ve Eklentilerinde Alınacak Sağlık ve Güvenlik Önlemlerine İlişkin Yönetmelik Madde:5.f)

- **Soyunma Yerleri / Barınma Yerleri;** 34 işyerinde 41 tespit

İş elbisesi giyme zorunluluğu olan çalışanlar için, yeterli büyüklükte, uygun aydınlatma, havalandırma, termal konfor ve hijyen şartlarını haiz, kadın ve erkek çalışanlar için ayrı ayrı soyunma yerleri sağlanır. Çalışanların soyunma yerleri dışındaki yerlerde giysilerini değiştirmelerine izin verilmez. Soyunma yerlerinin kolayca ulaşılabilir ve yeterli kapasitede olması ve buralarda yeterli sayıda oturma yeri bulunması sağlanır.

Soyunma odalarında her çalışan için çalışma saatleri içinde giysilerini koyabilecekleri yeterli büyüklükte kilitli dolaplar bulundurulur. Nemli, tozlu, kirli, tehlikeli maddeler ile çalışılan yerlerde ve benzeri işlerde iş elbiseleri ile harici elbiselerin ayrı yerlerde saklanabilmesi için yan yana iki bölmeli veya iki ayrı elbise dolabı sağlanır. Soyunma yeri gerekmeyen işyerlerinde çalışanların elbiselerini koyabilecekleri uygun bir yer ayrılır.

Barınma, dinlenme ve sosyal amaçlı kullanılan tesisler, yanıcı olmayan ve kolay tutuşmayan malzemedен inşa edilir. Barınma amacıyla çadır ve branda kullanılmaz. Barınma yerlerinin ısıtılmasında, duman, gaz ve yangın tehlikesine karşı gerekli tedbirler alınır, mangal, maltız, açık ateş vb. kullanılmaz. Bu yerlerde uygun ve yeterli hijyenik şartlar, aydınlatma, havalandırma ve termal konfor şartları sağlanır. Barınma yerlerinde yeterli sayıda tuvalet, lavabo, duş yerleri bulunur. Bu yerlerde temizlik malzemeleri ile üst baş temizliği için gerekli araç-gereç ve makineler sağlanır.

(İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu Madde:30, İşyeri Bina ve Eklentilerinde Alınacak Sağlık ve Güvenlik Önlemlerine İlişkin Yönetmelik Ek 1-50, 51, 66)

- **Zemin ve Drenaj;** 41 işyerinde 43 tespit

İşyerlerinde, taban döşeme ve kaplamalarının sağlam, kuru ve mümkün olduğu kadar düz, kaymaz ve seviye farkı bulunmayacak bir şekilde olması sağlanır, buralarda tehlikeli eğimler, çukurlar ve

engeller bulundurulmaz. Patlayıcı ve tehlikeli maddelerin imal edildiği, işlendiği ve depolandığı işyeri binalarında taban, tavan, duvar ve çatıların Binaların Yangından Korunması Hakkındaki Yönetmelik hükümlerine uygun olması sağlanır.

İşyerlerinde taban döşeme ve kaplamaları, tavan ve duvarlar uygun hijyenik şartları sağlayacak şekilde temizlemeye elverişli ve sağlık ve güvenlik yönünden uygun malzemedendir yapılır.

İşyerlerinde atık ve birikinti suların aktığı ve toplandığı yerler, özel veya genel bir kanalizasyona veya fosseptiğe bağlanır ve uygun bir kapak ile örtülür, bu yerlerin çalışılan mahalden yeteri kadar uzakta bulunması sağlanır. Atık su kanalizasyon kotunun kurtarmadığı durumlarda ise cebri olarak drenaj yapılarak taşmanın önlenmesi sağlanmalıdır.

(İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu Madde:30, İşyeri Bina ve Eklentilerinde Alınacak Sağlık ve Güvenlik Önlemlerine İlişkin Yönetmelik Ek-1.26, 28, 57)

- **Mesleki Eğitim;** 15 işyerinde 17 tespit

Mesleki eğitim alma zorunluluğu bulunan tehlikeli ve çok tehlikeli sınıfta yer alan işlerde, yapacağı işle ilgili mesleki eğitim aldığını belgeleyemeyenler çalıştırılmaz.

(İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu Madde:17-3)

- **Çalışan Temsilcisi;** 15 işyerinde 16 tespit

İşveren; işyerinin değişik bölümlerindeki riskler ve çalışan sayılarını göz önünde bulundurarak dengeli dağılıma özen göstermek kaydıyla, çalışanlar arasında yapılacak seçim veya seçimle belirlenemediği durumda atama yoluyla, aşağıda belirtilen sayılarda çalışan temsilcisini görevlendirir:

- İki ile elli arasında çalışanı bulunan işyerlerinde bir.
- Ellibir ile yüz arasında çalışanı bulunan işyerlerinde iki.
- Yüzbir ile beşyüz arasında çalışanı bulunan işyerlerinde üç.
- Beşyüzbir ile bin arasında çalışanı bulunan işyerlerinde dört.
- Binbir ile ikibin arasında çalışanı bulunan işyerlerinde beş.
- İkibinbir ve üzeri çalışanı bulunan işyerlerinde altı.

(İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu, Madde:20.1)

5. BÖLÜM

SONUÇ

- 5.1 Giderilemeyen Mevzuat İhlalleri ve Yapılan İdari İşlemler
- 5.2 Teftişin Sonuçları İle İlgili Genel Değerlendirme

5. BÖLÜM

SONUÇ

5.1 Giderilemeyen Mevzuat İhlalleri ve Yapılan İdari İşlemler

2014 yılı içinde yapılan “Tekstil Ürünleri İmalatında İSG Programlı Teftişi” kapsamında teftiş edilen işyerlerinde karşılaşılan mevzuata aykırılıklar ana başlıklar altında toplanıp aşağıdaki sayıda işyerlerinde yazılı miktarlarda tespit edilmiştir.

5.1.1 Giderilemeyen Mevzuat İhlalleri

İş Teftiş İstanbul Grup Başkanlığı'nın teftişe yetkili iş müfettişlerince oluşturulan heyetler tarafından “Tekstil Ürünlerinin İmalatında İSG Programlı Teftişi” kapsamında 2014 yılı içerisinde Adana, Bursa, Denizli, Kayseri, Kırklareli ve Tekirdağ illerinde tekstil işyerlerine iş sağlığı ve güvenliği yönünden risk esaslı teftişler yapılmıştır. Bu teftişler sonrasında giderilemeyen noksanlıklar ve dayandıkları mevzuat aşağıdaki tablodaki gibidir.

Tespit Edilen Toplam Noksanlık Sayısı	Giderilemeyen Noksanlık Sayısı	Noksanlığın Adı	Noksanlığın Dayandığı Mevzuat
566	23	Makine Koruyucu Sistemlerinde Eksiklik	İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık ve Güvenlik Şartları Yönetmeliği
47	1	Acil Durdurma Butonu Eksikliği	İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık ve Güvenlik Şartları Yönetmeliği
245	35	Yangın Algılama Sistemi, Yangın Söndürme Ekipmanı Eksikliği Veya Uygunsuzluğu	İşyeri Bina ve Eklentilerinde Alınacak Sağlık ve Güvenlik Önlemlerine İlişkin Yönetmelik
147	11	Yangın Ekipmanlarının Periyodik Bakım Eksikliği, Kolay Erişilecek Yerlerde Olmaması	İşyeri Bina ve Eklentilerinde Alınacak Sağlık ve Güvenlik Önlemlerine İlişkin Yönetmelik
45	1	Yangın Ekipmanları İşaretlemelerinin Eksikliği, Uygunsuzluğu	İşyeri Bina ve Eklentilerinde Alınacak Sağlık ve Güvenlik Önlemlerine İlişkin Yönetmelik
118	2	Ram/Kazan Dairesi Vb. Yerlerde Gaz Dedektörü Olmaması	Çalışanların Patlayıcı Ortamların Tehlikelerinden Korunması Hakkında Yönetmelik
19	0	Ram Bacasında Söndürme Sistemi Bulunmaması	İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık ve Güvenlik Şartları Yönetmeliği

CSGBT.C. ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
İŞ TEFTİŞ KURULU BAŞKANLIĞI

225	24	Kaçak Akım Rölesi Eksikliği	İşyeri Bina ve Eklentilerinde Alınacak Sağlık ve Güvenlik Önlemlerine İlişkin Yönetmelik
114	9	Risk Değerlendirmesindeki Noksanlıklar	İş Sağlığı ve Güvenliği Risk Değerlendirmesi Yönetmeliği
44	8	Patlamadan Korunma Dokümanı Eksikliği	Çalışanların Patlayıcı Ortamların Tehlikelerinden Korunması Hakkında Yönetmelik
278	7	Acil Durum Eylem Planı Eksikliği	İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu,
109	3	Acil Durum Tatbikatı Yapılmamış Olması	İşyerlerinde Acil Durumlar Hakkında Yönetmelik
461	19	Acil Çıkış Yolları Ve Kapılarının Uygunsuz Olması Veya Hiç Olmaması	İşyeri Bina ve Eklentilerinde Alınacak Sağlık ve Güvenlik Önlemlerine İlişkin Yönetmelik
112	0	Uygun Sayı Ve Nitelikte Destek Elemanı Ve İlkyardımcı Olmaması	İşyerlerinde Acil Durumlar Hakkında Yönetmelik
553	36	Tesisatların (Elektrik, Topraklama, Paratoner, Trafo Vb.) Periyodik Kontrol Belgelerindeki Eksiklikler Ve Diğer Noksanlıklar	İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık ve Güvenlik Şartları Yönetmeliği
258	12	Basınçlı Kapların Periyodik Kontrol Belgelerindeki Eksiklikler Ve Diğer Noksanlıklar	İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık ve Güvenlik Şartları Yönetmeliği
226	5	Kaldırma İletme Ekipmanlarının Periyodik Kontrol Belgelerindeki Eksiklikler Ve Diğer Noksanlıklar	İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık ve Güvenlik Şartları Yönetmeliği
369	15	Elektrik İle İlgili(Yalıtkan Paspas, Elek. Panoları, Elektrik Kabloları, Fiş-Priz Sist.) Tedbirlerin Eksiklikleri	İşyeri Bina ve Eklentilerinde Alınacak Sağlık ve Güvenlik Önlemlerine İlişkin Yönetmelik
128	10	Aydınlatmaların Etanj/Exproof Olmaması, Eksik Olması	İşyeri Bina ve Eklentilerinde Alınacak Sağlık ve Güvenlik Önlemlerine İlişkin Yönetmelik
160	18	Uygun Havalandırma Sisteminin Olmaması	İşyeri Bina ve Eklentilerinde Alınacak Sağlık ve Güvenlik Önlemlerine İlişkin Yönetmelik
160	18	Uygun Havalandırma Sisteminin Olmaması	İşyeri Bina ve Eklentilerinde Alınacak Sağlık ve Güvenlik Önlemlerine İlişkin Yönetmelik
7	0	Termal Konfor Şartlarının Uygun Olmaması	İşyeri Bina ve Eklentilerinde Alınacak Sağlık ve Güvenlik Önlemlerine İlişkin Yönetmelik
91	6	Ortam Ölçümlerinin (Gürültü, Toz, Voc Vb.) Yapılmamış Olması	İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu,
66	2	Sağlık Gözetimlerinin(Mesleki Bronşiyal Astım, İşıtme, Akciğer Radyografisi Vb) Eksik Olması	İşyeri Hekimi ve Diğer Sağlık Personelinin Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmelik
122	6	Yeterli Sayıda Ve Uygun Kişisel Koruyucu Donanım Olmaması	Kişisel Koruyucu Donanımların İşyerlerinde Kullanılması Hakkında Yönetmelik

303	1	İşyerlerinde Yüksekten Düşmeye, Çarpmaya Yönelik Tedbir Alınmaması.	İşyeri Bina ve Eklentilerinde Alınacak Sağlık ve Güvenlik Önlemlerine İlişkin Yönetmelik
84	2	Kimyasal Maddelerin Etiketlenmesindeki Eksiklikler	Kimyasal Maddelerle Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmelik
215	5	Kimyasal Maddelerin Depolanmasındaki Uygunsuzluklar	Kimyasal Maddelerle Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmelik
41	1	Göz ve Boy Duşu Eksikliği	Kimyasal Maddelerle Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmelik
139	5	Malzemelerin(Kimyasal olmayan) Depolanmasındaki Uygunsuzluklar	İşyeri Bina ve Eklentilerinde Alınacak Sağlık Ve Güvenlik Önlemlerine İlişkin Yönetmelik
124	4	Uyarı Levhaları ve İkaz Sistemlerindeki Eksiklikler	Sağlık ve Güvenlik İşaretleri Yönetmeliği
33	0	İsg Uzmanı, İşyeri Hekimi Ve İsg Kurulu Eksikliği	İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu
10	2	Onaylı Defterin Olmaması	İş Güvenliği Uzmanlarının Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmelik
44	4	İsg Eğitimlerindeki Eksiklikler	İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu
55	2	İşyerindeki Düzen ve Temizlik Şartlarının Uygun Olmaması	İşyeri Bina ve Eklentilerinde Alınacak Sağlık ve Güvenlik Önlemlerine İlişkin Yönetmelik
41	0	Soyunma Barınma Yerlerinin Uygun Olmaması	İşyeri Bina ve Eklentilerinde Alınacak Sağlık ve Güvenlik Önlemlerine İlişkin Yönetmelik
43	1	İşyerlerinde Zemin ve Drenajların Uygun Olmaması	İşyeri Bina ve Eklentilerinde Alınacak Sağlık ve Güvenlik Önlemlerine İlişkin Yönetmelik
17	3	Çalışanların Mesleki Eğitim Eksikliği	İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu
16	0	Çalışan Temsilcisi Eksikliği	İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu,

Tablo 5.1- Giderilemeyen mevzuat ihlalleri

Yapılan teftişler sonrasında teftiş edilen işyerlerinde toplam 5675 adet noksan husus tespit edilmiştir. Bu noksan hususlardan 283 tanesi giderilmemiştir.

5.1.2 Uygulanması İstenilen İdari Para Cezaları

Teftişler sonrasında noksanlıkları olan işyerlerine, programlı teftiş raporları düzenlenerek, 6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununun 26/1-d 26-1.f, 26-1.n maddeleri uyarınca idari para cezaları uygulanmıştır. 2014 yılı içerisinde teftiş edilen işyerlerine yukarıdaki tabloda belirtilen giderilmeyen noksanlıklar neticesinde idari para cezaları verilmiştir. Yıl içerisinde teftiş edilen 366 adet işyerinden 87 adedine toplam 315.840 TL idari para cezası uygulanmıştır.

5.2 Teftişin Sonuçları İle İlgili Genel Değerlendirme

İş Teftiş İstanbul Grup Başkanlığı'nın teftişe yetkili iş müfettişlerince oluşturulan heyetler tarafından "Tekstil Ürünlerinin İmalatında İSG Programlı Teftişi" kapsamında 2014 yılı içerisinde Adana, Bursa, Denizli, Kayseri, Kırklareli ve Tekirdağ illerinde tekstil işyerlerine iş sağlığı ve güvenliği yönünden risk esaslı teftişler yapılmıştır. Bu teftişlerde öncelikli olarak;

- Makinelerin sebep olduğu kazalar,
- Vücudun veya bir organın iki cisim arasında kalarak sıkışması, ezilmesi, cismin sıkıştırması
- Yangın, parlama ve patlama,
- Acil durum planları, tahliye planları,
- Mesleki bronşiyal astım,

Riskleri çerçevesinde denetim, izleme ve bilgilendirme faaliyetlerinde bulunulmuştur. Bu denetimlere ek olarak;

- İşyerinde sigortasız ve yabancı uyruklu kaçak işçi bulunup/bulunmadığının tespitine,
- İşyerinde asıl işveren ve alt işverenlere İSG ve ilgili mevzuat hakkında bilgilendirme çalışmalarına yer verilmiştir.

Bu doğrultuda Adana, Bursa, Denizli, Kayseri, Kırklareli ve Tekirdağ illerinde 14 adet heyet tarafından iş sağlığı ve güvenliği yönünden risk esaslı teftiş programı kapsamında 366 adet tekstil işyeri denetlenmiştir. Bu denetimler sonucu düzenlenen raporlarda;

- 47.628 erkek, 17.532 kadın işçi olmak üzere toplam 65.160 işçiye ulaşılmıştır.
- İlk teftişlerde 38 ana başlık altında 5.675 adet mevzuata aykırı noksan husus tespit edilmiştir.
- İlk teftişlerde tespit edilen 5.675 adet noksan hususun, ikinci teftişlerde 5.392 adedinin giderilmesi sağlanmıştır.
- Tespit edilen noksanlıkların %95,01 oranındakileri teftişler arasında giderilmiştir.
- Teftişler (1. ve 2. teftiş) sonrasında 87 işyerine toplam 315.840 TL idari para cezası uygulanmıştır.
- İşyerlerinde sigortasız ve yabancı uyruklu kaçak işçi tespit edilmemiştir.
- İşyerlerinin daha önce teftiş görüp görmedikleri, görmüşse daha önceki denetimlerde programlı teftiş kapsamında yer alan hususların olup olmadığına bakılmıştır.

Sonuç olarak;

İş sağlığı ve güvenliği ile ilgili işçi, işveren ve devletin üzerine düşen yükümlülükler mevcuttur. İş sağlığı ve güvenliğinin temelinde güvenlik kültürü yatmaktadır. Bunun için devlet eğitim faaliyetlerinde iş sağlığı ve güvenliğine ağırlık vermeli, işverenler iş sağlığı ve güvenliği için yapılan harcamaları maliyet olarak görmemelidir. İş sağlığı ve güvenliği ile ilgili tarafların, insan hayatının kutsiyetini göz önünde bulundurarak hareket etmelerinin bir insanlık vazifesi olduğu bilincinde olmaları gerekmektedir.

T.C. ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
İŞ TEFTİŞ KURULU BAŞKANLIĞI

İnönü Bulvarı No:42 B Blok Kat:5 Emek / ANKARA
Tel: 0312 296 62 31 e-posta: isteftis@csqb.gov.tr web: www.itkb.gov.tr